

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 236 • aprilie 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

• ȘTIM NOI CE ESTE FERICIREA? Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI	pag. 1
• POEZII Magda STANCIU	pag. 2
• LUMINA IERTORII Mioara OHÎI	pag. 2
• POEZII Marian ILIE	pag. 2
• DOGOAREA Liliana POPA	pag. 2
• OLIMP.../SAU CEVA MAI ALTFEL DESPRE „FĂCLIA DE PAȘTE!” Mihai SPORIȘ	pag. 3
• MOZAICUL PLIN DE IUBIRE AL CRISTEII-IOHANA UDREA Zenovia ZAMFIR	pag. 3
• COIFURILE DE AUR Ligia Eugenia ZAPRAȚAN NICOLESCU	pag. 4
• FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (IV) - GHEORGHE DUMITRAȘCU Gheorghe DEACONU	pag. 5
• DEZVELIREA UNUI BUST „GRIGORE VIERU” Tudor NEDELCEA	pag. 6
• DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE... Mihai MUSTĂȚEA	pag. 7
• PRIMARUL COSTINEL STOICA ȘI PROMOVAREA CULTURII ÎN MUNICIPIUL DRĂGĂȘANI: ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE Al. Florin ȚENE	pag. 8
• LOGOFĂȚUL PETRACHE Constantin LUPEANU	pag. 8
• ADEVĂRUL DESPRE INCENDIUL CHILILOR MAICILOR DE LA MĂNĂSTIREA BISTRIȚA VÂLCEA Gheorghe JIANU	pag. 9
• LA PAS PRIN HEIDELBERG/ GERMANIA. PINACOTECA DIN PALATUL MORASS Ion TALPOȘ	pag. 10
• VAI DE MEDICINA NOASTRĂ... ȘI DESPRE AI! Leontina RUS	pag. 10
• VREMEA VINE, VREMEA TRECE... KIS Peter	pag. 10
• REGELE ȘI PATRIA Gheorghe STANCIU	pag. 11
• INTERVIU CU DUMITRU SÎRGHIE-MITIF. „SUNT, ÎNAINTE DE TOATE, UN OM CARE A PRIVIT LUMEA CU ATENȚIE ȘI S-A ÎNCUMETAT SĂ SCRIE DESPRE EA” Cristian Ovidiu DINICĂ	pag. 12
• IN MEMORIAM NICOLAE RADU - MEDIC ȘI SCRITOR DE MARE ANVERGURĂ Gheorghe PANTELIMON	pag. 13
• REUNIUNEA DE LUCRU A JURNALIȘTILOR DIN FILIALA UZPR-OLT Ana VASILE	pag. 13
• PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA Biroul de Presă	pag. 14
• MUZICIENI ROMÂNI - APRILIE Emil MANZUR	pag. 15
• FERESTRE CĂTRE DIVINITATE Marius DRĂGHICI	pag. 16
• TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE Ana-Maria LAZĂR	pag. 16

ȘTIM NOI CE ESTE FERICIREA?

Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI

În cultura și educația noastră fericirea este gândită ca fiind năzuința supremă. Chiar dacă nimeni nu ne-a explicat ce este fericirea, noi urăm la toate ocaziile, la cei dragi și respectați „multă fericire”, la care adăugăm și „multe bucurii”. Astfel toată lumea tânjește după fericire. Știința, mijloacele media, noua tehnologie, astrologii și prezicătorii „oferă” fiecăruia dintre noi atâta fericire cât ne dorim și cât suntem dispuși să plătim: energie, viață, resurse, bani și timp. Faust avertiza pe cei care erau dispuși să-și dea chiar și propriul suflet, pentru fericire! Tânjirea omului după fericire se înrădăcinează încă de la naștere. Mai nou, aceasta, alături de „libertatea” noastră, ne costă cel mai scump preț plătit. Medicina, fanteziile virtuale și scenice ale internetului, cinematograful și teatrului, comerțul de plăceri și himere, toate se insinuează în fericirea omului. Aceasta a ajuns chiar și politică de stat, ba chiar și la nivel global, pentru a se justifica orice mijloc de acaparare, de cotropire și stăpânire. Și președintele SUA, spunea deunăzi că a „extras” președintele Venezuelei, noaptea, din patul său, pentru a aduce fericirea și bunăstarea poporului acestei țări!

Din păcare, istoria ne dovedește că oamenii nu învață nimic din tragediile ei. De aceea se tot scriu mereu noi scenarii de „fericire obligatorie”, din când în când schimbându-se doar actorii și decorurile. De mare actualitate șablonul globalist al fericirii acestor vremuri impune multora dintre noi ideea fericirii bazată pe influență și putere, bani, lux și lene. Așa se face că nimeni nu mai îndeamnă la muncă, la responsabilitate, cultură, educație, voluntariat, caritate și respectarea legii și a celorlalți. Oamenii „forțați” să fie fericiți trăiesc într-o lume care și-a pierdut și ultimul refugiu al fericirii, din lăuntru lor. Pentru că, în realitate, astfel de „fericire” este efemar, oamenii consumând doar cultura plăcerilor imediate, fără frământări, fără plăceri lăuntrice, fără argumentări transhumanice, doar cu comerțul himerelor. Rețetele fericirii sunt „confiscate”, căutate fiind doar cele ale bunăstării imediate, ale plăcerii, puterii și gloriei! Oare, noi singuri, putem să ne programăm creierul scenariul stării de fericire? Dacă luăm exemplul dragostei întradevăr, pe aceasta, ne-o planificăm cu ritualurile spre căsătorie, scopul fiind, în primul rând, fericirea alături de cel drag. Dar, de ce se termină așa repede? Pentru că omul zilelor noastre este din ce în ce mai neputincios. El nu are exercițiul cunoașterii nici de sine, dar mite a celui de lângă el. Nu mai are capacitate firii de bărbat sau femeie, capacitatea răbdării, nicidecum a sacrificiului. În schimb l-a acaparat grija banului, grija preamăririi și a averii, abandonându-și chiar și copii, vezi Doamne, pentru binele viitor al lor. El, omul de azi, fiind plin de „tehnologia” vremii, înconjurat de terapeuți și psihologi, care „muncesc din greu” pentru atingerea mult visatei fericiri pentru clienții lor, ce rost mai are să-și judece interiorul propriu. Pe internet se rostogolesc variante de „fericire”, cerute de „piață”, vezi Doamne! Trebuie doar să ceri și efectele curg!

Nimeni, însă, nu-și pune problema că nu fericirea este

sensul vieții. Dar, cine îl citește pe Jordan Peterson, psiholog canadian, să cunoască recomandarea „nu te întreba ce te poate face fericit, întreabă-te, mai degrabă ce te face mai valoros și mai util pentru tine și pentru ceilalți! El pretinde și ne învață că fericirea nu poate fi o miză a vieții. Așa că fericirea este doar starea emoțională, trecătoare, nesigură, și uneori, chiar dăunătoare.

Un alt personaj celebru, al acestei preocupări, Viktor Frank, analizând sensul vieții pe pământ spune că aceasta este asumarea suferinței, a provocărilor, a răspunderii omului față de el însuși și de cei din jurul său. Aceasta crează disconfort și mult efort în călătoria vieții pe pământ.

Credincioșii cred, însă, că fericirea vieții este subțire și alunecoasă, și că, cea de după viață este fericirea adevărată, dragoste ce se naște în ceruri. Credința noastră ortodoxă ne învață că Mântuitorul Hristos, care nu a fost nici psiholog,

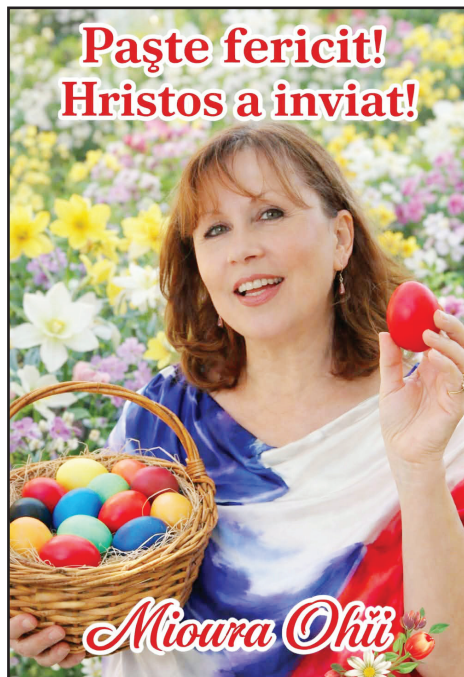
nici filozof, a fericit omul care alege jertfa, crucea, dăruirea totală pentru împărăția lui. Fericirea este a celor smeriți, blânzi, cu inima în nevoită și în lacrimile acestora. Cei ce iubesc pacea, nedreptatea, adevărul, sacrificiul într-o lume potrivnică sunt purtătorii fericirii incomode și greu de suportat. Chiar și suferința și întristarea sunt dătătoare de fericire, cum spune Sfântul Isaac, „Șirul”: „Fericiteste omul care și-a cunoscut slăbiciunea, căci această cunoaștere devine pentru el temelie, rădăcină și începutul tuturor mulțumirilor. Toată fericirea vine de la Dumnezeu iar cel ce caută să o dobândească în afara lui va găsi doar deșertăciune și amărăciune”, spune un alt teolog, Sfântul Simeon.

De noi depinde, până la urmă, ce alegem din cele două lumi creatoare de fericire, lumea trecătoare,

plină de capcane, imprevizibilă și nerecunoscătoare sau Împărăția lui Dumnezeu! Toți umblăm după fericire, toți o dorim și o căutăm, nu intrăm în intimitatea inimii noastre și nici nu acceptăm, măcar, că fericirea vine din Afara noastră, nu dinlăuntru nostru. Trăim într-o zădărniciere permanentă, pe acest pământ, subjugăți de conștiința nimicniciei. Își mai trimite cineva gândurile mai departe de ziua de la servici, de acasă, de, acum și de la guvern și parlament? Viața interioară a ajuns de o simplitate nemaîntâlnită, veselie se confundă cu fericirea. Nu se mai luptă mai nimeni cu păcatele, cu tarele, cu morala, cu incultura și lipsa de educație!

Studiile de la Harvard care au lansat, spre analiză, definiția fericirii ca fiind o stare de armonie interioară au găsit tot felul de explicații, de la scandinavii până în sudul continentelor, privind simțirea fericirii. Scandinavii declară că sunt fericiți când se relaxează, dobândind o satisfacție imensă, pe orientali îi ferește calmitatea și liniștea, ocidentalii preferă surescitarea plăcută, americanii fiind fericiți cu culoarea banilor, asociată cu norocul, puterea, bunăstarea și șansa „tuturor posibilităților”, numai africanii se fericesc prin lupta supraviețuirii. Culmea, s-au găsit și răspunsuri ale fericirii unor indivizi preocupați să facă rău altora, cu sau fără beneficii personale. Fiecare cu „ferticierea” lui, dar câți își caută pacea sufletească?

05 01 26

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA Ars Mundi • CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

MAGDA STANCIU

ADDENDĂ LA TĂLMĂCIREA VISELOR

Urmele pașilor trec, se petrec în risipă
Ca traiectoria unei comete păgâne,/ Asfaltul în urmă suprimă
Vinovăția cea mai deplină..../
Ca un prestidigitator / Escamotează gloria, des-
frâul și poezia
Textele necorectate,/ Addendă la tălmăcirea viselor,/ Drumul ruinat în frunzele moarte
Umbră pașilor vrea să mai poarte....
Prin lumina nespovedită, Bruegel
Merge glonț spre iezerul cel de foc....

TE-AȘTEPT

Te-aștept cum Noe curcubeul
Cu buzele-nsetate ca de-o ploaie rece,
Te-aștept străfulgerată de promisiuni deșarte
Zidită-n rugăciune și-n oglinda
Adulterelor vespérale,
Te-aștept ca lespede pe-o uliță postumă
A la reherșe du temps perdu
Și câini latră, semn că iar va ninge,
Incendiind cărarea spre fântână....

NU!

Nu te supăra, tristețe,/ Pentru zilele de plâns
Când norocul
S-a încăierat cu jocul,
Pentru zilele de răs
Când fatalitatea,
Călărind pe disonanțe
S-a distrat cu moartea,
Nu te bucura, tristețe,
Cât în bute fierbe vinul
Și-n arenă-i arlechinul

ÎNCEPE TÂRGUL

În târg se vînd speranțe,
Nefericiri și amintiri,
În vrac romantice iubiri,
Promisiuni și trandafiri,
Începe târgul, marfă-i berechet,
Dar nu știu unde-i cupa otrăvită
Din care s-a-nfruptat Romeo
Căci poate a rămas pe fundul ei/ O lacrimă
putregăită...

DE-AR FI

Dragule crepuscule,
Mi-a dor de crinul tău,
Salcie evlavioasă,
Fără de negru harap,/ Așezată pe valtrap
Fir de cer și fir de dor
De-ar fi dor copleșitor,
De-ar fi veghe și răscruce,
Măi bărbate bașbuzuțe,
Dor ce arde, dor ce frige,
Strigătul de ajutor
În ghioc de cimbrîșor

„Volum postum, deci singurul prin vrerea destinului,
„Amurg suspendat“ ne dezvăluie o poetă sensibilă,
ingenioasă, uneori ironic-amară, alteori meditativă,
cu vagi reminiscențe din Nichita Stănescu și Ion Barbu,
preocupată de imaginile picturale, ritmate în interior,
de mitologie și artă, o poetă care pune întrebări și reface
topografia sufletului bântuit de neliniști. Emblematice
sunt credința fertilă a poetei în valorile creștinismului
și ale culturii universale, surprinse parcă la un party în
grădinile suspendate ale Semiramidei, și tristețea singu-
rătății. O tristețe vecină cu răzvrătirea, revărsată din
adânc de veacuri, ce intrigă și pasionează, ce vehicu-
lează un expresionism suculent, primitiv.”

C. Strună

ALĂMURI

O, nevăzute mâini/ Îmi alină pântecul
Cum nălucirile bolta-solară,
Cum sângele spaima de moarte,
Cum rădăcinile metempsîhoza
Ne naștem o singură dată-
Punct, Fără și de la capăt
Nu putem fi ispițiți
De tembelismul agentului imobiliar
Care-și numără veșnicia
În apartamente
Cumpărate- cu- tona
Un fel de a bate câmpii,
Și a suna din alămuri
La ușa cortului grănicer
Unde hotărânicește Homer

FIRAV AMURG

Deprinderea
De a vedea și a descifra
Universurile așa cum sunt,
Tenacitatea mea
De a lăsa ochiul să bată
Ca un clopot pe iconostas,
Totala mea detașare
De orice vanitate,/ De orizontală și
verticalitate/ Basculează în sângele meu
Firavul amurg pe care/ A fost pironit Ptolomeu

NOI, FEMEILE

Neștiutoare venim,
Neștiutoare plecăm,
O singură fericire avem
Dragostea nu se rupe
Ca pâinea, nu se împarte
Până la moarte,
Dragostea-i zi și noapte
Întreagă și verde,
Dragostea este furtună,
Crâng viscolit de
Mătrăgună
Și picătura de libertate
Nebună

(Din vol. „Amurg suspendat”
Editura Vasile Cârlova, 1999)

MIOARA OHÎ

LUMINA IERTĂRII

Sâmbăta Mare își curge lumina
Păcatele lumii sunt spălate
Timpul își primenește chipul
Cuvintele în morminte sunt curate

S-a așternut o liniște adâncă
Lumina plânge în umbră și durere
Clopotele bat și cerul se despică
Iisus îmbracă moartea- n mângâiere

Cântarea vieții răsună- n șoaapte
EL a purtat coroana de chin
Este lumină este și suspin
Și viața pe cruce s-a scurs în moarte

MARIAN ILIE

Fwd: CD / Editie speciala - NICOLAE MAREȘ

Hălăduind prin *Constelații*, cu safială
Astăzi dădui de-o galaxie *specială*
Roind în jurul unui vechi, imens pulsar
Cum rar găsim în universul literar
Cu meta-stele cocoțate-acolo, sus
Pe care astăzi le vedem, dar ele nu-s
Că din momentul când acolo s-au aprins
Până s-ajungă-aici lumina lor, s-au stins...
Pulsaru-acesta-i însă unul mai de soi
Lumina lui va dăinui mult după noi!

«Colegiul redacțional *Constelații Diamandine*
urează, distinsului cărturar NICOLAE MAREȘ,
la împlinirea vârstei de 88 de ani,
„La mulți ani, bucurii și sănătate”!»

CULTURA VÂLCEANĂ NR. 235, MARTIE/ 2026

Salut din nou- și nu-i o simplă toană-
Recent ieșita Cultura vâlceană
Însă și-acum, cum am făcut ades
O fac și c-un anume interes
Că se întâmplă- vreau să știți și voi-
Să mă-ntâlniți chiar la pagina 2
C-un comentariu ce nu-l citesc doar orbii
Versificat, pentru Povestea vorbii
Soră de tuș, aș zice, cu Cultura
Ambele abordând literatura
Ca un adagiu-n spiritul vâlcean
În care face valuri Cichirdan...
De mă-ntrebați, nu știu cum se făcu
Că valu-acela prin Potlogi trecu
Intempestiv, dar a putut să lase
Ce veți putea găsi-n pagina 6-
Coperta și o pagină întreagă
Ale revistei mie cea mai dragă
- Da, ați ghicit, revista Simbioze
Cu tentele-auzurii și mov – nu roze

LILIANA POPA

DOGOAREA

primăvara asta e în delir
cu ofrande tandre în frunze de cașmir
îmi toarnă-n cupă stropi de elixir
zefirul se ascunde într-un clavir

toți îngerii
privesc spre noi
din colțul auriu cu fluturi
pe fresca nouă doar cu începuturi

Pe moartea cea crudă a călcat
Viața veșnică EL sufletelor noastre a dat
Lumina iertării ne-a adus-o pentru vindecat
Iartă- ne , Doamne , dacă Te- am supărat

EL a biruit moartea pentru toți
În întunericul lumii lumina a adus
Întreaga omenire poate să fie
O mare frumoasă de Lumină Vie

Flacăra aprinsă în noi se răspândește
Cerul și Pământul se ating , viața înflorește
Tatăl și Fiul în cer s- au întâlnit
Moartea nu mai este un sfârșit

Tăcerea a apus între Pământ și Cer
Fereastra sufletelor noastre deschisă , senină
În noaptea Învierii izvor de apă vie
Liniștea e spartă de chemarea divină
“Veniți de luați Lumină !”

Că dac-ar fi pe roze să trăim
N-aș mai avea cuvinte să exprim
Ce aș simți și ați simți și voi
C-un trai îmbelșugat, fără război
Cu guvernanți din pătura selectă
Nu ca aceștia manevrați de-o sectă
Ce se închină dracu știe cui
De am ajuns popor al nimănuui...

REF. REVISTA CURTEA DE LA ARGEȘ PE LUNA MAI

Până când Hidro-Electra Vidraru va să încarce-și
Apa-i încă-i o himeră în urbea Curtea de Argeș
Numai filele revistei omonime curg agale
Sub privirile avide de consoane și vocale
Îmbinate în cuvinte redând stări, trăiri, idei
De să-ți tot hrănești fiirea cititnd paginile ei
Uite apa, nu e apa, ba-i otravă, ba-i himeră
Vor tot curge generații pân’ la jinduita eră
Când va fi s-avem deoate- liniște îndeajuns
Dragoste și-nțelepciune, întrebărilor răspuns
Și, chiar mai presus de-acestea, pace în lume să fie-
Lecturați dară revista și visați la veșnicie!

„Mai fiind ca nefiind”

SIMBIOZE

Revista Magazin lunar de așteptare spirituală,
fidei, fraternitate,
editată sub egida ONG Virtual ImpEx

Numarul 3 (martie 2026)

REDACȚIA:

Director onorific:

Seniori editori:

Redactor șef:

Redactor șef adjuncți:

Secretar de redacție:

Colegiul redacțional:

Correspondenți:

Întreaga răspundere pentru conținutul articolelor revistei noastre
Reproducerea oricărui articol se face numai
cu acordul autorului și precizarea sursei

OLIMP.../ SAU CEVA MAI ALTFEL DESPRE „FĂCLIA DE PAȘTE!”

Mihai SPORIȘ

Muntele Olimp este al celor 12 zei restauratori, după ce Cronos, stăpân suprem peste moara timpului, va fi fost uzurpat. Undeva, la granița cu urdinișul Văii Tembi, bătrânul zeu număra.., număra neîncetat clipele. Valea săpată de râul Pinios, desparte Grecia clasică a Spartei, Atenei, Thebei, etc., de Macedonia și Thracia, toate din marele „imperiu” al unei Elade ce cuprinsese țărâmurile cunoscute cu înfloritoare ei polisuri: orașe-state.

Aici, pe această frontieră a timpului și spațiului, în „vama” dintre Atena și Salonic, străjuiesc: Olimpul și Ossa, ca stâlpi de piatră ce urcă în cer.

Nu pot să nu constat, în acest loc- în între-timp!, că zeul cel mare, a născut din sine, timp întreg, cu o împresurare circulară cele douăsprezece cuprinderi, dând unui necuprins o determinare a măsurii, în sistemul sexagesimal. Anul întreg cu douăsprezece luni! Ziua și noaptea cu câte 12 ore fiecare, cu două țărâmuri egale, iar cele patru stihii, ca patru anotimpuri! Cred că zeul, tată de zei, morar al curgerilor, dându-se zestre fiilor săi, ca măsură a unui întreg mai diversificat, nu mai putea sta în fundul văii, unde se strângeau toate secundele apelor, ci trebuia să se... înalțe, vedere atotcuprinzătoare pe vârful muntelui. Era nevoie nu doar de apa nașterilor primordiale, dar și de...: piatra întemeierilor, de focul arderilor, de adierea gândurilor cu miresmele lor. Așa și-a obligat fiii, după eliberarea lor din pântec, să locuiască Olimpul, de unde să vegheze la propria lor zestre și să dea măsura cea nouă.

Stăm și ne minunăm în fața semnelor care încifrează înțelesul tainelor acestui munte ridicat din întinsul Thesaliei nordice. Din același loc de unde, mai târziu, au fost puși sfinții de strajă, în Meteorele Kalambakăi, să amintească de **recen-tralizarea puterii dumnezeului unic, mai aproape de oameni.**

• Olimpul este un cerc, o horă de 12 zei, pe un cadran de ceasornic, ce amintește de Cronid; cel ce își făcea cronica cu *a fost odată ca niciodată*; este cercul închis al unei vremi rotunde. În răbojul înțelesului să-i atribuim *cărămida „O”*.

• Olimpul, cu înțelesul românesc, dincolo de ol, ca un ceva închis, are „...impul” un fel de curgere scoasă de sub crucificare.

Urcăți fiind, cei doisprezece zei - sigur într-o ierarhie a nașterii lor, acolo pe munte! -, fiecare vedea înconjurul lumii, orizontul primit, cu propria deschidere a ochilor proprii. Putem spune că fiecare avea un compas „I” propriu, pe care îl înfigea în vârful muntelui și trasa o circumferință personală. Iată deci, în perioada „proiectării” lumii, prin cuprinderea mai multor viziuni zeiești, că în Olimp, compasul își va expune simbolul.

Dante, mult mai târziu, va constata nenumăratele cer-

curi concentrice pe dedesubt, pe unde Hades și Poseidon, hălăduiau, dar și spre în sus, unde, cu siguranță Zeus, Apollo etc. trasau și ei contururi.

Da ! Cercurile se trasau pe pământ, sub pământ (în focul lăuntric), în aer -adică pe cer, în ape. Dar aceste proiecte, „daseinuri”, aveau legătură unele cu altele. Doar erau zămislite de urmașii aceluiași tată, care lăsase în Zeus o tutelă palpabilă. Să ne amintim de statuia lui de aur din Olimpia, din șesul peloponeziac. Legătura pe *axis mundi*, între țărâ-muri? Poate acel stâlp din fața Olimpului, care este muntele Ossa! Să nu fie chiar el, o osie a lumii ?

Osia lumii fizice, trebuie să fie de natură materială. O coloană falică, între tatăl cer și mama brazdă, poate fi osia lumii. Credem ca „I” este legătura între cercul celest și cercul de cuprindere pământean. Din rostogolirea lor, muncă de pro/creere și de naștere, se descătușează prin **mamă**, un nou cerc de viață: OM-ul! Iată un simbol al mișcării cuprins parcă într-o procesualitate logică în cuvânt: „m”. Până în acest moment am asistat parcă la facerea primordială a lumii, numai prin intervenția atotcunoscătoare și atot/făcătoare, a zeului suprem. Un lucru odată făcut și apreciat ca reușită, ca necesitate a replicării, trece pe „proces automat”. Apare delegarea de competență, vânzarea licenței. Așa cred că s-au întâmplat lucrurile atunci când omul făcut, androgin, co/substanțial și după același chip cu tatăl său, dobândind prin *mimes*, (un fel de „furt” permis!) cunoașterea, putea să se elibereze de tată, ba chiar să-l uzurpe. Ce se va fi întâmplat cu zeii, părinți ai oamenilor ? Vor fi urcat în locurile lor, pregătite și despovărate de cele grele (fie-le țărâna ușoară!). Același lucru se întâmplă (**credem în nemurirea sufletelor!**) și cu oamenii care au ceva de adăugat în lumea duhurilor, pentru că prinosul material, regenerabil, rămâne pentru noile trupuri, epurat de memoria ultimei forme.

După ce zeii: 6 bărbați și 6 femei, au făcut oamenii, și aceștia au devenit conștienți de menirea lor, le-au lăsat acestora mecanismele nașterilor, adică modalitatea reprodu-cerilor. Când au fost scoși din cercul închis al raiului: Adam și Eva, tăindu-li-se legătura proteică, au fost înzestrați cu atracția contrariilor, pentru refacerea într-o clipă, ca un punct, a androginului, cu rostul perpetuării. Ce să însemne simbolic acest lucru? Androginul se va reface, necesar, într-un anume moment, punând în conjuncție semnul tatălui, cu cel al mamei, purtătoarea substratului material, avid de duhul informației compatibile, ca de o parolă unică, pentru o înființare nouă. Iată cum **EI**, tatăl purtător de compas, și ea, purtătoare de glie neîncepută, cerc punctual ce își așteaptă raza: bipolaritate- fețe ale unui întreg!-, fac posibilă o nouă virginitate androgină, ca un foetus (ca un Făt Frumos!) închis într-un rai cu apă de-a împrejur.

Acest proces de săgetare falică, a unei brazde neîn-

cepute, ca o țintire a lui Cupidon, să-l simbolizăm cu „P”, staroste al pătrunderii, al penetrării, al punerii, al posibilității, al potenței, al puterii. Se obține apoi o nouă putere, slobozită din utere ca pe niște vâi „u” ale „terrei”, în care Prometeu ar fi pogorât focul.

Adunați simbolurile, reconstituiți planul, de la viziune la facere, și veți redobândi **OLIMPUL** tuturor nemuritorilor !

Da! Am credința că în Olimp se tănuia planul zeilor și al oamenilor. Secretul nu a putut fi păstrat de nemuritori. Știm asta din parabola cu arborele cunoașterii. Poseidon a vrut să-l ducă în mare, Hermes să-l ascundă în mituri, povești, Pann, fiul acestuia, în viersuri și ecouri, Artemisa în castitate, Atena în filosofie, Hades în viitorul străfund al Iadului. Ba, chiar Zeus, va avea temerara încercare de-a-l transforma în dogme (poate chiar creștine!) la revoluționarea dintre ere, când își va fi reconsolidat puterea și va fi colonizat și toți munții cu nedei sacre, sau sălașe de călugări, ca în Athos.

Chiar Olimpul, cu chip celest își ia de soață Olimpia, ca modalitate de a da permanent oamenilor ceea ce Prometeu avea să fi dat mai demult: focul. Olimpia, în șesul oamenilor este locul de unde acestora li se dă taina focului olim-pian. Torțele plecate de aici, din mână în mână, pe contururile, meridiane și paralele și ele cercuri trasate sub ceruri, luminează pământul cu pacea Olimpului. Sub aceste încercuiri, *continentele* oamenilor (cele cinci, fiecare cu propriul cerc colorat!) se întâlnesc la sărbătorile de sub măslini să-și potrivească puterile reale, niciodată distructive. Sub lauri, oamenii comuni dar virtuoși, vor deprinde nimbul zeiesc, devenind nemuritorii lumii lor. O nemurie care se măsoară dincolo de granițele memoriei, prin admirația și respectul oamenilor, negreșit întotdeauna frați, veri, conaționali cu noile zeități. Statuile, odele și alte dovezi, vor mărturisi nemurirea, până când primeniurile se vor impune să uzurpe monotoniile. **După ce am schimbat altarul și oficiantul, într-un automatism al ritualurilor, primim lumină la sorocul re/nașterii, în fiecare primăvară, de Paște**, și o ducem din mână în mână în tot înconjurătorul, taină nouă, olimpică, pentru armonia înconjurătorului.

Da! Olimpul a coborât pe pământ prin accidentul lui Prometeu. Dumnezeu însuși s-a făcut mai apoi om, instalându-se în fiecare din noi sămânță olimpică, cu toată vi-goarea. Olimpul, Olimpia, olimpiade, olimpism, sunt reîn-vieri, în fiecare din noi, a focului sacru din care ne tragem seva viețuirii tuturor cercurilor noastre.

Azi ne minunăm de... *făclia de paște* pe care o primim în dar dintr-o peșteră anume. O transmitem din mână-n mână celor ce o vor și se închină Zeului cel Mare, născut Om... să-și arate chipul o vreme, înainte de înălțarea întru veșnicia vieții fără de moarte!

17 aprilie 2026, de... Izvorul Tămăduirii

MOZAICUL PLIN DE IUBIRE AL CRISTEI - IOHANA UDREA

Zenovia ZAMFIR

Viața fiecăruia dintre noi este un dar și o poveste scrisă de Dumnezeu! În această călătorie pământească, se împletesc bucuriile cu tristețile, lacrimile cu zâmbetele, căderile cu ridicările. Vine o vreme când ne facem timp și pentru micile noastre pasiuni, pentru a aduce la lumină clipe, oameni, care ne-au marcat existența. Fiecare om vine în viața noastră cu un motiv anume, pentru un timp, un anotimp sau pentru totdeauna. Întâlnirea mea cu familiile Luci și Vasile Trușcă, Christa-Iohana și Ionel Udrea a fost una binecuvântată. Pasiunile comune pentru frumos și literatură, pentru cultură și cuvântul scris, ne-au unit și împreună am readus în actualitate Liga Scriitorilor Filiala Vâlcea pe care am redefinit-o „Valeriu Anania”, în semn de respect și considerație pentru marele om de cultură vâlcean și ierarh al Bisericii Ortodoxe Române. Șansa de a lucra la Biblioteca Județeană „Antim Ivire-anul” Vâlcea îmi oferă oportunitatea de a iniția și organiza programe și proiecte culturale, sociale, spirituale diverse . Astfel, la începutul lunii mai 2024, alături de Adriana Weimer,

Carmen Tania Grigore, Hodoroagă Liliana, Eufrosina Lazăr, Rodica Prodan, am pornit în pelerinajul cultural – spiritual “Caravana Iubirii fără frontiere, Maica Domnului nădejdea noastră”, având ca obiectiv întâlnirea cu frații din diaspora, Austria, Germania, Elveția. După o noapte petrecută pe drum și un somn ” pe apucate ” în mașină, am ajuns la Viena. Bucuria revederii, zâmbetul și chipul blajin al părintelui Emanuel Nuțu, ne-a făcut să uităm toată oboseala. Într-un cerc al iubirii și al prieteniei, la Biserica Ortodoxă „Sfântul Ștefan cel Mare”, alături de scriitoarea Sifora Sava, domnul arhitect M. Popescu și câțiva oameni de cultură stabiliți în Viena ne-am bucurat în tihnă de versul dulce strămoșesc. Joi, 10 mai 2024, chiar în ziua sfântă a „ Izvorului Tămăduirii

”, am primit binecuvântarea părintelui Nicolae Dura la Biserica Ortodoxă Română „Sfântul Apostol Andrei” și am rostit un gând frumos la bustul poetului nepereche Mihai Eminescu, aflat în fața bisericii din Viena. Cu binecuvântarea părintelui Emanuel Nuțu, la ora 9,00 ne-am întâlnit cu un grup de copii și voluntari români ai parohiei. Le-am recitat versuri și le-am prezentat câteva creații proprii. După amiază am ajuns în Nürnberg, la Christa și Ionel Udrea , care de aproximativ 30 de ani erau în Germania, dar nu au uitat niciodată ” iarba verde de acasă”. Cu sprijinul părintelui Teofil Herineanul de la Biserica Ortodoxă din Nürnberg (Bavaria), care se află în curtea Mitropoliei Ortodoxe Române a Germaniei, în prezența IPS Mitropolitul Serafim, înconjurat de un sobor de preoți, după finalizarea slujbei Sfântului Maslu, am fost prezentați confracților din aceea parte de lume. Părintele Mitropolit ne-a vorbit cu multă evlavie, emoție și bucurie despre iubirea de Dumnezeu și de aproapele nostru, ne-a felicitat pentru inițiativa de a ne vizita frații din diaspora, parcurgând mii de kilometri. Seara ne-am bucurat de ospitalitatea și bunătatea Cristei și a lui Ionel Udrea, petrecând noaptea la ei. Așa am aflat de pasiunea și dorința Cristei de a scrie, care nu s-a

născut peste noapte, era în ființa de ani de zile însă nu găsise răgazul de a îmbina „ mozaicurile ” și ale redea cititorilor. Christa te impresionează de la bun început prin educația aleasă și o generozitate rar întâlnită în zilele noastre. Povestea de dragoste dintre ea și olteanul Ionel poate fi un scenariu de film, de mare succes. Iubirea lor a depășit toate barierele și obstacolele celor din jur iar acum, după ani de căsătorie se iubesc cu aceeași pasiune și un respect aparte. Pentru a o încuraja să publice parte din scrierile sale, în anul 2024, am lucrat împreună și alături de Carmen Tania Grigore, Adriana Weimer la volumul “Caravana Iubirii fără frontiere, Maica Domnului nădejdea noastră”, care a fost premiat de Liga Scriitorilor din România. (Continuare în pag. 6)

POVEȘTI DIN MISTERELE TEZAURELOR IGNORATE ALE ROMÂNIEI COIFURILE DE AUR

În memoria profesorului Mihai Vinereanu care m-a învățat să caut și să urmez „Drumul dacilor”

Ligia Eugenia ZAPRAȚAN NICOLESCU

Muzeul Național de Istorie al României anunță că va expune tezaurul României până pe data de 3 mai 2026. Bănuiesc bucuria cu care va atașa pieselor existente în vitrine și coiful de aur care dispăruse în Olanda chiar din expoziția „Aurul Dacilor,”pentru care fusese împrumutat.

Nu de multă vreme s-a anunțat regăsirea în Olanda a unei piese extrem de rare și mai ales extrem de prețioase aparținând tezaurului României, vestitul „Coif de aur de la Coțofenești”. Ce-am simțit când am aflat că a fost furată? O mare dezamăgire, o frustrare fără seamăn, justificate doar de cele trei prime și mari motive: nu fusese bine păzită, era de aur și era al României. Atâta tot. Poate era suficient însă eu nu cred.

Cred că, mai ales aceste piese care justifică României dreptul la afirmarea și declararea unei istorii mândre și unice, că acestor obiecte care au așteptat în pământul nostru peste două mii cinci sute de ani, ar fi meritat să li se acorde o atenție pe măsura importanței și unicității lor nu atât ca piesă de aur cât subliniindu-se importanța locului și rolului lor în preistoria noastră. Cred că dacă înșiși păzitorii săi ar fi cunoscut mai temeinic această mai mult decât absolut unică istorie din întreaga lume și acele roluri prin care tezaurele și proprietatea asupra lor ne ridică pe locul acestei unicități, și-ar fi făcut mai bine treaba. Oare știau???

Este 21 aprilie, ora 18. Comentatorul tv al postului B1tv pe care am aterizat când am deschis aleatoriu televizorul anunță bucuros: Ura, știre de știre!! S-a întors coiful în țară! - Care coif, se întreabă din culise? Pe burtieră se anunță revenirea coifului dacic.- Ăla, geto-dac. Mă rog, zice comentatorul, dac, deși sunt comentarii. Ăla singurul furat din Olanda, că noi doar unu aveam.

Nu-i adevărat, n-avem doar unul! Iată, povestea este altfel! Mai întâi, trebuie să aflăm că în România s-au găsit **cinci coifuri** ca acesta. Din aceste cinci, acesta de la Coțofenești și încă unul, sunt din aur masiv, unul din argint și încă două din argint aurit. Bineînțeles că s-au găsit vânzători și aici și unul din ele a fost vândut la începutul secolului de un „patriot,” Americii. El se află la un muzeu tocmai în Detroit. Deci în muzeele României mai sunt încă **patru aproape identice**, găsite toate după 1900, studiate, analizate de profesorii-istorici, de dl. D.Berciu și I.Ionescu. În urma acestor studii, a reieșit că **toate aparțin unui singur secol, sec. IV îen. Toate au aparținut unor prinți geți, toate aparțin „epocii de aur a traco-geților” și-au fost denumite: „Frăția celor cinci”**.

Unicitatea acestor fără de seamăn artefacte ar putea umple paginile unei cărți. Ne vom rezuma la a vă spune cele mai frumoase povești despre ele, fiindcă fiecare are povestea sa.

Viața lor în lume a fost foarte scurtă. Un veac și ceva, poate mai puțin după care au fost îngropate pentru două mii și ceva de ani. În această sută de ani scoborâți din al patrulea veac al ultimului mileniu scurs în timp înainte de Nașterea Mântuitorului, adică în secolul al IV-lea î.H. marele imperiu al tracilor trăitorii la nordul și la sudul Dunării pe ultima treime a curgerii sale, a avut o înălțare scăldată în aur, fără seamăn între popoarele vremii dar în puțina vreme rămasă și o cădere așîșdere, din aceeași pricină.

Mare și întins era neamul tracilor, zicea Herodot. Era, după neamul inzilor, cel mai mare neam din acele vremuri și dacă nu s-ar fi sfădit între ei ar fi fost cei mai puternici și nimeni nu le-ar fi putut sta înaintea. Atunci, știm despre ei că aveau în stăpânire următoarele pământuri: domneau în est, în Dobrogea de azi. La nordul Dunării stăpâneau până lângă dealurile Argeșului și ale Olteniei, scoborau până lângă Cazanele cele mari ale fluviului. La sudul Dunării însă, aveau control asupra tuturor pământurilor Bulgariei de azi, coborau trecând de munții Haemus (Balcani) și ajungeau până la munții Rodopi. Aproape toată Europa vărsase în coșul tracilor, bogățiile sale și tracii au știut să le administreze. Câmpiile dădeau grâne, dealurile dădeau sare, apele cele mari dădeau pește din belșug, se strângeau de prin sate blănuri de la animalele vâdate, miere cetluită în chiupuri de lut, brânză iute la burdufuri și pastramă afumată, vin în

amfore grecești. Cetățile grecilor de la mare plăteau tribut bun, plată luau și de la toți negustorii care veneau și plecau în târguri și iarmaroace, dar mai cu prisosință se bucurau de aurul și argintul scos din măruntaiele pământului de la sudul Istrului. Atât de bogată era țara tracilor încât și pietrișul apelor aducea aur în boabe mai mici sau mai mari. Și tracii îl strângeau, așa cum strângeau toate bogățiile aduse și de comerțul pe care știau să-l facă bine, de tributul pe care-l plăteau popoarele învinse. Aceste imense bogății i-au ridicat și tot ele au fost cauza pierzaniei lor. Erau prea bogăți și asta a determinat atacarea lor pentru jaf.

Oamenii se strânseseră în triburi în jurul unor căpetenii și cam ca după moda grecilor, acolo unde locuia căpetenia încropeau împrejurimi apărute de șanțuri adânci cu apă, valuri de pământ după aceste șanțuri și mai ales palisade, adică garduri foarte înalte din trunchiuri de copaci groși dar ascuțiți și arși în foc la un capăt, și unul lângă altul, bătuți voinicește în pământ. Cei mai bogăți locuiau în case de lemn, alții mai nevoiași în bordeie, toate adunate pe lângă casa căpeteniei. Aveau ca majoritatea din ei. Îndeosebi, cei care aveau ca erau și luptători. Le mersese vorba în lume cât de vajnici luptători erau peltașii, călăreții traci și nu de puține ori regi vecini îi angajau în războaiele lor, pe bani buni și pe parte din pradă.

Tracii erau strânși în regate mici sau mari: -la sudul Dunării cuprinzând și puțin de la nordul ei se întindea marele regat al odrisilor. Acesta era cel mai mare și fusese opera regelui Cotys I întemeiat în anul 384 BC Alt rege odris cunoscut a fost Seuthes.

-Tracii bithini, l-au primit în pantheonul lor pe Orfeu cel care a coborât pe lumea cealaltă după iubirea lui Euridice și tot la traci aceștia a venit Iason după lâna de aur, la tracii bithini așezați în Asia Mică

-Alt regat mare a fost cel al geților în Tracia de nord. Printre regii lor mai cunoscuți au fost Cothelos și Dromichaetes.

-Tot în nord, în nord-vestul Traciei era tribul tribalilor. Cunoscuți prin ferocitatea lor dar și pentru cutezanța lor de a se fi luptat în 335 î.e.n. cu armatele lui Alexandru Macedon.

-Regatul bessilor, cei care păzeau oracolul lui Dionysios se-ntindea până în Rodopi.

-Unde este acum Serbia, era regatul tribalilor, cei care-l înving pe Filip al II-lea macedoneanul în anul 339 î.e.n. și au curajul să se lupte și cu fiul acestuia, Alexandru Macedon.

Regii lor numiți basilei erau și preoți ai zeilor pe care-i slăveau și cărora le închinau jertfe atunci când voiau să-i îmbuneze sau când aveau nevoie de protecție în luptele cu alții. La tracii cei viteji recunoscuți pentru misticismul lor, de mare cinste erau culturile lui Sabazios, Dionysos, Bendis, Gebeleizes și pentru nordicii daci, Zamolxe. Acesta era zeul care primea cu rugămințile dacilor pe acei tineri care erau aruncați în vârfurile sulitelor. Dacii credeau în nemurire. Dacii erau nemuritori.

Și povești minunate ne-au rămas de la vitejii traci. Seara, pe lângă focuri, uncheșii depăneau istoriile tracilor care l-au primit în pantheonul lor pe Orfeu cel care a coborât pe lumea cealaltă după iubirea lui frumoasa Euridice, sau despre la tracii la care a venit Iason, în Colchida după lâna de aur.

De când se organizaseră în aceste regate-triburi, regii traci prinseseră vână de agoniseală atât mult și atât de bine încât atunci când se-ncuscreau între ei sau când plecau sau primeau în ospetie alți regi, darurile nu mai erau ca înainte în pământuri, vite, păsări, lucruri cu care se pornea o gospodărie sau se onora o vizită. Astea erau pentru oamenii de rând. Regii își făceau acum cadouri obiectele pe care le purtau în ocazii speciale, daruri de aur. Era, și aveau aur. Mult aur. Meșterii traci învățau de la aurarii greci cum se prelucra aurul și, ca și grecii, făceau din orfevrărie o meserie care servea doar regii și prinții.

Coiful dacic de la Coțofenești

Tracia era pe vremea aceea cel mai cunoscut producător de vinuri. Aurarii făceau pentru prinți și regi, tot felul de cupe și pahare, tacâmuri și veselă de aur, făceau un fel de vase de băut vinul de forma unui corn de bou, dar din aur bătut pe un fel de nicovală cu tot felul de motive în relief, care se numea rython. Mai făceau cnemide, adică apărători pentru fluierile picioarelor, fibule, adică niște ace mari înflorate pe-o parte pentru prins mantile, paftale pentru brăuri, toate făcute pentru mândria și fala călărețului.

Dar tot pentru fala lui era și mândrețea de cal pe care-l călărea tracul și atunci, tot din aur, tot atât de multe, de bogate și de frumoase erau și podoabele calului, harnașamentul: steaua și ciucurii de pe frunte, frâiele, scările și câte altele. Toate erau frumoase, neprețuit de frumoase dar minunea minunilor erau coifurile cavalerilor. Înalte cam de 25-30 de centimetri, erau executate manual prin batere la rece până ce lingoul din care trebuia făcut era transformat în foaie de tablă de aur de maxim 2-3mm. Apoi foile erau „învelite” ca să dea forma de coif. Urmau încă vreo două faze cu bateri, reîncălziri și iar bateri până se ajungea la forma dorită.

Întâi se făceau pe frunte ochii aceia imenși, hipnotici, cu sprâncene duble, spiralate. Se numeau ochi apotropaici. Aveau cel mai important rol: păzeau purtătorul de toate relele, dar mai ales de gânduri rele trimise de vrăjmaș, de atacuri prin surprindere și mai tare ales de deochiuri. Se spunea că puteau vedea în viitor pericolele. Spre ceafă, pe apărătoarea de ceafă erau modelate personaje mitice, fiecare coif având altele.

Pe lateralele feței erau obrăzarele, porțiuni care apărau obraii de lovituri. Și pe obrăzare erau modelate scene de vânatoare sau animale. Spațiile goale rămase erau „umplute” cu rozete modelate în așa fel încât să le umple golurile sau să separe scenele între ele. Se pare că înăuntru calotei era un strat gros de împâslitură.

În general, media greutatea fiecăruia era între 800 și 500 de grame. Aurul folosit se numea „electrum” era o combinație naturală de aur și argint cu infime urme de alte metale: cupru, fier, bismut, platină. Are culoare galben-pal sau alb-argintiu, era destul de rar și era căutat pentru că oferea o rezistență mai mare decât aurul pur. Era ideal pentru obiecte supuse unei uzuri mai mari prin purtare, de exemplu coifuri și monede. Egiptenii l-au folosit pentru placarea vârfurilor obeliscurilor. Primele monede din lume din electrum au fost făcute, în secolul VII îen.

Deosebit de interesantă era tehnica lor de lucru complet manufacturieră și care cobora din epoca antică, și care avea trei faze:

Faza 1. Tehnologia prelucrării la rece a aurului din lingouri, numită „au repoussee”este foarte, foarte veche și înseamnă tehnica „împingerii”prin batere din spate. Tabla era bătută pe „negativ”adică pe spatele foi, modelând în relief modelul desenat care ieșea pe cealaltă parte, pe față. Tabla era așezată pentru prelucrare pe un lemn cilindric de esență tare pentru a scoate modelele dorite în relief sau pe o piatră specială.

Faza 2. Piesa era întoarsă „pe față”și prelucrată mai departe pentru a reliefa detalii, cu dornuri foarte fine, cu dălți minuscule și prin frecare a piesei cu materiale ușor abrazive. Tehnica azi este numită „chasing”, folosită pentru a definitiva detaliile: penele, zalele, sprâncenele, armura...

Faza 3. Piesa era reîncălzită (periodic) pentru a-și recăpăta elasticitatea pierdută prin batere, Coifurile au fost descoperite relativ de curând, în jurul anilor 1900, au fost studiate în principal de prof. doctor Ion Berciu care publică în 1969 studiul „Arta traco-getică”.

Orișicât de zdrahoni vor fi fost prinții, greutatea unui coif de aproape un kilogram ar fi fost incomodă într-o luptă sau într-un galop. De asemenea, dacă jos, lângă umeri, coiful avea o grosime de 2-3 mm, sus la calotă era sub 1 mm. (Continuare în pag. 11)

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (IV) GHEORGHE DUMITRAȘCU

Model de intelectual autentic al comunității

„Feriți-vă de impostura intelectuală!” (Gh. Dumitrașcu)

Gheorghe DEACONU

Evocând întâlnirea promoției 1957 a Licelului Teoretic de Băieți (azi, Colegiul Național „Alexandru Lahovari”), la împlinirea a 65 de ani de la absolvire, profesorul Gheorghe Dumitrașcu nu se lasă pradă, cum se practică, de obicei, în asemenea contexte, valului de siropoase nostalgii adolescente, ci abordează evenimentul cu luciditate, bărbătește, procedând, mai întâi, la o evaluare a promoției sale și, în general, a promoțiilor anilor ‘50, care au beneficiat de învățătura unor profesori exemplari. Aceștia au fost nu numai profesioniști ai catedrei, ci și „dascăli de ideal”, formatori de caractere, modelatori de viitoare personalități. Drept urmare, absolvenții acestor promoții „s-au situat în spațiul național ca adevărați creatori de fapte și valori morale, care au avut menirea să susțină un «măine» și un «poimăine» în linia unei istorii care a construit, tot timpul, în condiții sociale și politice mai puțin favorabile”: „Generația noastră a parcurs anii de învățământ într-un context dominat de proletcultism și dogmatism, de grava răsturnare a valorilor în știința și cultura românească. Cu toate acestea, cei mai mulți dintre dascălii noștri n-au abdicat niciodată de la vocația, misiunea și datoria de om, de intelectual, de cetățean iubitor de țară și neam, indiferent cu câte costuri, riscuri și sacrificii.” Generația anilor 50 „a demonstrat că, în spațiile activității desfășurate ulterior, un loc principal l-au ocupat dorința și lupta pentru a impune pe plan social conștiința valorilor, omenia, datoria civică, dragostea de patrie, cultul muncii, unitatea sufletească a românismului. În pofida ofensivei ideologice a timpului, noi am preluat o frumoasă moștenire educativă de la înaintașii noștri, prin părinți și dascăli patrioți. Astfel, am învățat să ne iubim țara și neamul, pentru că numai așa vom rămâne aici, întrupați și păstrați pe acest pământ. Prin activitățile profesionale pe care le-am îmbrățișat, ne-am manifestat în mod firesc în zona creatoare a conștiinței naționale îndreptată spre viitor, în interesul patriei noastre.”

Cum sunt tratate astăzi generația anilor ‘50 și generațiile din deceniile următoare, de până în 1989 – se întreabă evocatorul și evaluatorul nostru, care constată: acestea „sunt privite și apreciate nefavorabil, pentru că au crescut și s-au format în timpuri cu multe dileme și neînțeleșuri, cu multe asprimi morale și materiale, (fiind acuzate) că ar fi purtătoarele unei mentalități anacronice pentru prezent. Se uită faptul că tocmai aceste generații reprezintă acei oameni care au făcut să crească istoria națională și, prin faptele lor constructive, au creat valori. Tocmai aceste generații, despre care unii nu știu decât să emită aserțiuni denigratoare, și-au pus amprenta constructivă pentru binele României. Se uită prea repede că generațiile acelor ani tulburi au cunoscut și au urmat **drumul datoriei** (subl. mea – G.D.) cu convingerea că slujesc țara, confruntându-se cu probleme noi, fecunde, probleme care n-au mai fost înainte, fiind părtași la unele fapte și rezultate concrete.” În final, istoricul pune lucrurile la punct: „Indiferent de timpul politico-ideologic, am fost și suntem generația care a creat și încă mai creează valori, cu implicarea noastră directă în asprele confruntări pentru prefacerea în bine a vieții sociale în care trăim. De aceea, este nedrept că astăzi forțe obscure și de neînțeles șterg cu dezinvoltură și iresponsabilitate cele mai de preț personalități și mari evenimente din ecuația istorică, valori la care noi, atunci, am fost părtași sinceri la construcția lor, conștienți că punem o cărămidă la ridicarea țării (...) alături de alte state civilizate.” (O promoție a generației anilor ‘50, în: „Forum vâlcean”, anul IX (XV), serie nouă, nr. 2 (31), iunie 2022, p. 1-2).

Da, **drumul** și, adaug eu, **cultul datoriei** – să recunoaștem sorgintea haretiană a conceptului care a înrăurit benefic formarea generațiilor succesive de intelectuali din Vâlcea, pe parcursul secolului XX. Și, cu acest capital profesional, cultural și educațional, exponenți ai generațiilor ‘50 și ‘60 au avut, după 1989, autoritatea morală să se implice în remodelarea spirituală a societății vâlcene contemporane.

Având, acum și aici, drept „studiu de caz”, designul, drumul și destinul profesorului Gheorghe Dumitrașcu, apreciez că nimic nu s-a „construit” semnificativ și durabil în știința, școala și cultura vâlceană, în perioada postdecembristă, fără inițiativa, capacitatea și devoțiunea Seniorului nostru. Pentru recuperarea rolului și aportului lui profesional în folosul Cetății, pot depune o mărturie convingătoare, reamintind, în prealabil, că în primul deceniu de după reparația județului Vâlcea pe harta țării, prin reforma administrativ-

teritorială din 1968, tânărul istoric Gheorghe Dumitrașcu a ocupat o importantă funcție în aparatul de propagandă al Comitetului Județean de Partid. Era firesc, mulți tineri intelectuali capabili, unii aflați chiar la debut, au „beneficiat” de credit politic, la cumpăna anilor ‘60-’70, perioada așa-zisei „liberalizări”, trecătoare și înșelătoare, a regimului comunist. În raport cu acest episod biografic, m-am temut, după 1989, pentru viitorul cărțurării. Noua „istorie” putea să-l „îngroape”, cum s-a întâmplat cu alți colegi de gene-rație. Profesionalitatea și verticalitatea s-au dovedit, însă, salvatoare și biruitoare. Am fost martor și părtaș la o scenă „istorică”, pe care o relatez pe scurt. Suntem la începutul anului 1990. Revoluția din Decembrie 1989 continua să facă „valuri”. Eram vicepreședinte cu probleme de învățământ, cultură și sănătate al Consiliului Municipal al FSN / CPUN Râmnicu-Vâlcea. În această calitate, am participat, alături de istoricul Sergiu Purece (șeful acestui departament la nivel județean), la o „mare adunare” a cadrelor didactice din județ, convocată de gen. Mihai Dumitrescu, președintele FSN / CPUN Vâlcea, pentru alegerea „liberă, democratică” a inspectorului general școlar. Se înscriaseră în cursă mai mulți competitori, printre care și câțiva „revoluționari”. Când președintele a rostit numele candidatului Gheorghe Dumitrașcu, întreaga mulțime din sală a aclamat și ovaționat minute în șir. Votul era „pentru”, în unanimitate, ca pe vremuri! Democrația se dovedea, într-adevăr, redutabilă!

Așa și-a „relansat” Gheorghe Dumitrașcu cariera profesională, care a însemnat, pe fondul preocupărilor constante de cercetare științifică ale istoricului, și o consistentă implicare în viața culturală a comunității, pentru că dascălul era edificat în ceea ce privește corelația haretiană între instrucție și educație. Principala sa inițiativă cultural-educatională (deși vremelnică), în calitate de inspector general școlar, a fost constituirea Fundației „Dascălul Vâlcean” (1995), care își propunea să unească forțele Bisericii și Școlii, preoții și dascălii, având drept obiectiv refacerea unității și coeziunii în rândul slujitorilor credinței și educației. Inițiativa venea și în întâmpinarea strategiei declanșate de Episcopia Râmnicului, în cooperare cu instituțiile culturale, de recuperare a sacralului în viața spirituală a comunității, de refacere a punților de comunicare și comuniune între Biserică și Cultură – cea mai spectaculoasă, revoluționară, așa putea spune, mutație din primul deceniu postdecembrist în cultura vâlceană. Se avea în vedere, prioritar, promovarea valorilor perene ale spiritualității identitare ca modele în informarea și educarea tinerei generații. Era, după 1989, cea dintâi încercare de a reactiva spiritul haretismului, cultul apostolatului cultural și educațional, în rândul dascălilor și preoților

în beneficiul comunității. „Oferta” organizației era generoasă, încercând să aducă un suflu înnoitor, constructiv în deruta spirituală a Râmnicului din perioada postdecembristă. Inițiativa a fost receptată favorabil în mediile didactice, clericale și culturale, atrăgând numeroși dascăli, preoți și oameni de cultură și creându-și o rețea de filiale în teritoriu. Fundația a desfășurat activități multiple: umanitare (de apărare și protejare a intereselor membrilor, cu deosebire a celor defavorizați); pedagogice (cu profil metodic, vizând perfecționarea profesională a cadrelor didactice); culturale (conferințe, simpozioane, expoziții, tabere de creație, meda-lioane aniversare și comemorative dedicate unor personalități); publicistice (revistele „Dascălul vâlcean”, „Școala vâlceană”). Experiența acumulată în cadrul Fundației „Dascălul Vâlcean” va fi valorificată, de același întemeietor, în noi „construcții” asociative în rândul intelectualității locale: Forumul Cultural al Râmnicului (2001) și Asociația Seniorilor din Educație, Știință și Cultură (2007) – organizații care funcționează și astăzi, pe principiul voluntarității tradițional al structurilor haretiene, cu beneficii reale în societatea civilă locală (cf. Gh. Deaconu, *Râmnicul cultural – devenire și dezvoltare*, Edit. Fântâna lui Manole, 2023, p. 218-221; 228-229).

Având privilegiul de a fi editorul exegezei cercetătorului asupra haretismului ca fenomen înnoitor al școlii și culturii românești – *Haretismul în actualitate*: I. *Spiru C. Haret, apostol al conștiinței naționale*. Cuvânt înainte de Prof. univ. dr. Alexandru Popescu-Mihăești, 2008; II. *Haretismul în cultura românească (județul Vâlcea)*. Cuvânt înainte de Prof. dr. Gheorghe Deaconu, 2008; III. *Haretismul în școala românească (județul Vâlcea)*. Cuvânt înainte de Prof. dr. Gheorghe Deaconu, 2013, toate apărute la Editura „Fântâna lui Manole” – pot formula o apreciere în deplină cunoștință de cauză.

Discursul științific al autorului, întemeiat pe un volum impresionant de documente și referințe, de informații și mărturii, și argumentat printr-o suită sistematică de analize și evaluări, lasă, la prima citire, impresia de austeritate, sobrietate și uscăciune. Dar, după o lectură mai aprofundată, descoperi și captezi, răzbătând din subtext, un fluid afectiv, patetic pe alocuri, de simpatie, admirație și prețuire pentru atâția slujitori anonimi ai catedrei în Vâlcea, care au materializat, în fapt, idealul de **școală națională**, promovat de Spiru Haret. Mulți dintre acești „eroi” pe frontul luptei contra ignoranței, sărăciei și mizeriei rurale (unii fiind chiar eroi adevărați, pe frontul Războiului pentru Întregirea Neamului) au trăit neștiuți și au murit uitați. Autorul, reunind cele trei dimensiuni ale personalității sale – **vocația pedagogului, competența cercetătorului și experiența managerului** – are răbdarea și rigoarea de a șterge colbul așezat nu numai pe documente, ci și pe oameni, pe viețile, pe faptele și chiar pe numele lor, și de a ne revela un adevăr incontestabil: școala și cultura românească au avut, în Vâlcea, acum un veac, slujitori exemplari, a căror combustie creatoare este încorporată în patrimoniul valoric pe care l-au moștenit și l-au dezvoltat generațiile ulterioare, inclusiv generațiile noastre. Toate acestea au o singură explicație: profesorul Gheorghe Dumitrașcu este un dascăl de tradiție haretiană, viața, cariera și opera sa stau sub semnul celor trei valoril perene, modelatoare, ale haretismului: **cultul muncii, cultul datoriei, cultul responsabilității**.

Este, în fine, momentul să definesc **profilul de istoric** al protagonistului nostru – calitatea sa esențială, care coagulează structura profundă a personalității sale. Gheorghe Dumitrașcu este un istoric polivalent – profesor, cercetător, scriitor, editor, manager al cercetării științifice de profil. Un promotor al istoriei generatoare de valori. Un istoric patriot (chiar dacă unii dintre confracții săi mai tineri dezavuează această asociere), apărător, în marginile științei, al adevărilor perene ale istoriei naționale. Autorul se dovedește un cronicar onest, un analist riguros, un evaluator echilibrat, cât mai obiectiv cu putință, fără porniri justițiare și intenții acuzatoare. Un istoric al evenimentelor, dar mai ales al oamenilor, al celor care fac istoria, inclusiv istoria culturală (un volum recent al autorului se cheamă *Oameni și fapte din istorie*). Cel mai documentat și experimentat istoric al învățământului vâlcean (*Istoria învățământului din Vâlcea în anii României moderne 1821-1918*, Râmnicu-Vâlcea, Editura Fântâna lui Manole, 2018). Un istoric cu fața îndreptată spre viitor, vrednic de învățătura magistrului său, profesorul Titu Georgescu. Un istoric capabil să pună știința în acțiune, să facă din istorie o forță educațională.

(Continuare în pag. 14)

DE ZIUA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI

DEZVELIREA UNUI BUST „GRIGORE VIERU”

Tudor NEDELCEA

Ziua Basarabiei și Bucovinei (27 martie 1918) a fost sărbătorită în Cetatea Băniei cu totul deosebit, așa cum procedează uneori oltenii. Adică a fost sărbătorită dimpreună cu poetul pătimirii basarabene, Grigore Vieru (14 februarie 1935, Pererita – 18 ianuarie 2009, Chișinău). Simbol național pentru basarabeni (precum Ștefan cel Mare și Sfânt), Grigore Vieru face parte din generația de aur a poeziei/poeților români, așa numita „*generația '60*”, alături de Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana etc., deși era trăitor dincolo de Prut, râu care n-a putut și nu va putea fi vreodată granița spirituală între români. Poezia lui Vieru, *Reaprindeți candelă*, descrie aceeași suferință, trăire sentimentală a basarabenilor duși în „*Siberii de gheață*”, precum a deținuților politici din închisorile bolșevice din România – Grigore Vieru a aflat despre „*poezia în cătușă*” (cum și-a intitulat antologia poezilor închiși Aurelian I. Popescu), a lui V. Militaru, Radu Gyr, Nichifor Crainic etc., abia după '90, dovadă peremptorie că și suferința i-a unit pe români obligați să suporte regimul totalitar bolșevic.

Grigore Vieru a reușit să vină în România în 1973, citind pentru prima dată cuvinte românești în grafie latină din Cișmigiu: „Nu rupeți florile!”, „Nu călcați iarba!”. Și-a dorit să rămână în Țara sa ca „*ajutor de cioban*”, dar a ajuns la Academia Română ca membru de onoare (13 noiembrie 1990) și membru corespondent (23 martie 1993), la propunerea acad. Eugen Simion. În 1982, sub regia lui Ion Popescu-Gopo se realizează filmul muzical *Maria, Mirabela!*, muzica aparținând celebrului Eugen Doga, pe versurile lui Grigore Vieru.

Pentru Oltenia, Grigore Vieru avea o afinitate aparte. Într-un interviu pe care l-am luat în seara zilei de 20 august 1991 (cu o zi înainte de „Puciul de la Moscova”) la Băile Herculane, Grigore a declarat: „Am cunoscut Oltenia mai întâi prin cele mai remarcabile personalități ale sale: Nestor Vornicescu, Marin Sorescu (un clasic în viață), D.R. Popescu, Dinu Sărau, Adrian Păunescu, Tudor Gheorghe. Când a cântat Tudor Gheorghe la Chișinău, sala era în picioare. Ne-a îndulcit, limba. A venit la noi în momente grele, când noi avem probleme cu găgăuzii. Am văzut abia acum- și nu din vina mea – Oltenia, la 56 de ani, tărâm miraculos și m-am convins că Oltenia m-a îmbrățișat cu căldură. Faptul că o personalitate din Basarabia (Nestor Vornicescu) v-a îmbrățișat cu aceeași căldură, înseamnă că Oltenia este miraculoasă” (Vezi Tudor Nedelcea, *Grigore Vieru sau pătimirea basarabească*, ediția a II-a, Craiova, Autograf MJM, 2026, p. 132-133). Ulterior, i-a adăugat, printre prietenii săi, pe Sabin Bălașa, Gabriela Păsărin, Antonie Solomon, C. Preda.

În Discursul de recepție rostit de Poet la 30 august 2007 cu ocazia conferirii titlului de *doctor honoris causa* de către Academia de Științe de la Chișinău, Gr. Vieru a completat: „S-au aplecat mereu și se aplică asupra literaturii basarabene lingviști din București, Iași, Cluj, la fel scriitorii Adrian Păunescu și Victor Crăciun din București, Theodor Codreanu din Huși, Adrian Dinu Rachieru din Timișoara, Viorel Dinescu din Galați, Tudor Nedelcea din Craiova”.

La Craiova a venit imediat după consumarea „piciului de la Moscova”, la 23 august 1991, împreună cu soția sa, Raisa Vieru, cu soții Doina și Ion Aldea Teodorovici, fiind întâmpinați în curtea Mitropoliei Olteniei, de veșnicul de pomenire, Nestor Vornicescu, alături de Tudor Gheorghe,

Gabriela Păsărin, Paul Rezeanu, Tudor Nedelcea etc.

Vizitând mănăstirile din Arhiepiscopia Craiovei, împreună cu Nestor Vornicescu, Grigore Vieru a mărturisit: „Vin din Basarabia, unde românii sunt săraci. Mângâierea noastră e limba, datina, credința în Dumnezeu. Suferința noastră-i cumplită, căci ni s-a luat sufletul, dar Dumnezeu ne-a ocrotit. Dacă n-am putut apăra credința strămoșească în anii bolșevismului, sunt fericit că n-am ținut chipul lui Dumnezeu” (Ibidem, p. 14).

La Craiova, îi apar volumele: *Rugăciune pentru mama* (ediție și prefață de Tudor Nedelcea, Scrisul românesc, 1994), *Lucrarea în cuvânt. Confesiuni. Aforisme* (cuvânt înainte de M. Cimpoi, ediția Tudor Nedelcea, Fundația „Scrisul românesc”, 2001), *Liniștea lacrimii. Versuri* (ediție și postfață de Tudor Nedelcea, prefață de Antonie Solomon, Fundația „Scrisul românesc”, 2006) și monografia lui Tudor Nedelcea, *Grigore Vieru sau pătimirea basarabească*, (ediția, I, Editura Sitech, 2023, ediția a II-a Editura MJM, 2026).

În aceeași localitate, Craiova, participă la aniversarea a 75 de ani de la înființarea Editurii „Scrisul românesc”, în 1997, la Simpozionul „Cartea, a câta putere în stat?”, și primește premiul pentru poezie; în 2000, participă la Simpozionul Internațional dedicat lui Eminescu, *Pe mine mie rede-mă*; în 2003, sărbătorește Paștele în Bănie, la invitația lui Antonie Solomon și Tudor Nedelcea; i se acordă titlul de cetățean de onoare, în 2003, titlu primit ulterior de M. Cimpoi, N. Dabija, V. Tărășeanu, Victor Crăciun, Tudor Nedelcea; participă, începând din 2005, la *Zilele Basarabiei și Bucovinei* și la *Zilele Marin Sorescu* (începând cu 2006); este sărbătorit la Teatrul Național „Marin Sorescu” la împlinirea vârstei de 70 de ani printr-un spectacol internațional „Strigat-am către tine”, care a durat șase ore și 40 de minute.

A murit la 18 ianuarie 2009, ora 1 și 30 minute la Spitalul republican de Urgență din Chișinău și a fost înmormântat la Cimitirul Central, alături de soții Doina și Ion Aldea Teodorovici. 20 ianuarie 2009 a fost declarată în R. Moldova zi de doliu național.

Grigore Vieru a scris și texte pentru opere muzicale celebre semnate de Mozart, Beethoven, Chopin, Bach, Ceaikovski, Ciprian Porumbescu, G. Enescu etc.

*

La Craiova, în curtea Bibliotecii Județene „Alexandru și Aristia Aman”, unde Grigore Vieru a fost de nenumărate

ori ca invitat, s-a dezvelit un bust al Poetului, opera sculptorului basarabean Victor Chiriță (donat de familia Călin Vieru, prezent la Craiova), un bust excelent realizat. Prof. univ. dr. habil Gabriela Păsărin a moderat întregul eveniment omagial cu empatie și profesionalism, așa cum o cunoaștem. Au rostit, în fața unui numeros public, cuvinte sincere, pline de înțelepciune și de recunoștință pentru marele poet: Cosmin Vasile, președintele Consiliului Județean Dolj, Lia Olguța Vasilescu, primarul Craiovei, răspunzându-le acestora

Călin Vieru. S-a intrat în sala „Dinu C. Giurescu” a Bibliotecii „Alexandru și Aristia Aman”, participanții fiind întâmpinați de imnul *Ce frumoasă ești, Oltenia!* pe versurile lui Grigore Vieru, muzica lui Nicolae Caragia, interpretat de Anastasia Lazariuc și Gabriel Dorobanțu. Au avut loc emoționante și sincere evocări făcute de Antonie Solomon, vicepreședintele Consiliului Județean Dolj (fost primar al Craiovei care a organizat și finanțat spectacolul omagial „Grigore Vieru – 70 de ani), prof. univ. dr. Nicolae Panea, prorectorul Universității din Craiova, Tudor Nedelcea. Au „întrerupt” discursurile tinerele, dar extrem de talentate Ziana Filofteia Bîrdeanu (interpretând poezia *Eminescu* de Gr. Vieru, pe muzica lui Ion Aldea Teodorovici, cântec rostit în 2024 și la Chișinău, de Ziua Limbii Române și la Congresul Mondial al Eminescologilor în fața conducerii celor două academii, de la București și de la Chișinău), Ana Verhovetchi de la Chișinău (la nai, fredonând *Casa părintească nu se vinde* și o doină), Dan Vană, directorul Muzeului de Artă din Calafat, folclorist profesionist care a interpretat versurile *Cântec de leagăn* și *Înlimbata*. Actorul Naționalului craiovean, Adrian Andone, a interpretat câteva poeme de Grigore Vieru.

Cu acest prilej, a fost lansată ediția a II-a a cărții lui Tudor Nedelcea, *Gr. Vieru sau pătimirea basarabească*, tipărită special pentru acest eveniment de Mihai Băileșteanu, directorul editurii MJM.

Întregul eveniment cultural omagial a fost întregit de soții Mădălina și Adrian Otovescu, realizatorii filmului despre Poet (consultant științific: Tudor Nedelcea). S-au proiectat secvențe din film, personaliități care vorbesc despre Vieru, un film documentar și artistic deopotrivă. Mădălina și Adrian Otovescu au înregistrat, special pentru această omagiere, opiniile pertinente ale academicienilor Mihai Cimpoi, Ion Hadârcă, Valeriu Matei, a directoarei ICR Chișinău, Maria Babuc. Să memționăm și efortul făcut de d-na Larisa Răducan, director de imagine a Consiliului Județean Dolj și colegii săi, Adrian Burdescu, Sorin Mușuroi, Loredana Neagoe, Daniela Pătru.

Evenimentul omagial Grigore Vieru, s-a bucurat de prezența unor personalități politice locale (Cosmin Vasile, Lia Olguța Vasilescu, Antonie Solomon) a unor șefi de instituții culturale și științifice din Craiova, profesori preuniversitari și universitari, cercetători, medici, ingineri, oameni de afaceri etc. Un public numeros și variat cum rar se întâmplă la asemenea evenimente.

De acolo de sus, din împărția Cerului, Grigore Vieru credem că este mulțumit de omagierea sa terestră, simțindu-i prezența în cele aproape două ceasuri de evocări de circumstanță, dar sincere, obiective și pertinente.

MOZAICUL PLIN DE IUBIRE... (Urmare din pag. 3)

În anul 2025, Christa-Iohana Udrea semnează cartea „Mozaic”. Se știe că marile romane au fost inspirate din fapte reale. Încă de la început, prin „Cuvânt – înainte”, autoarea ne mărturisește..., Mai bine mai târziu decât niciodată ! La miez de noapte se sfârșește o zi, dar începe una nouă. A venit acel moment în viața mea când am decis să scriu despre ceea ce de multă vreme îmi răvășește nopțile. Va fi o călătorie în timp, împletită cu amintirile mele din copilăria fără televizor, telefon sau jocuri electronice, din gândurile mamei mele și rețetarul ei scris într-un caiet dictando și diverse mozaicuri, care vor completa armonios cele scrise. Ca sursă de inspirație am avut diverse notițe găsite într-un geamantan vechi și cartea cu zodiile copacilor, a Mariei Leondin... ”. Volumul este interesant structurat și te captivează prin mulțimea detaliilor despre viață, copaci, despre trăirile și amintirile autoarei. Viața este un amalgam de sentimente, „Viața însăși este magie, iar dacă nu crezi asta,

măcar încearcă să o trăiești ca pe ceva magic” – Albert Einstein. În prefața lucrării, intitulată „Mozaic cu parfum de copilărie”, doamna scriitoare Luci Trușcă, ne spune..., Fiecare mozaic începe cu prezentarea unui copac de referință și a persoanei născute sub semnul acestui copac, potrivit perioadei din calendar, detaliind trăsăturile persoanei respective, care rezultă din acest corespondent copac – om. Studiile vin de demult, din vremea celților, ele reprezentând la vremea respectivă un ghid al conduitei, urmat și respectat, ghid care, probabil, asigura un fel de echilibru al comunității. Autoarea s-a „jucat” un pic, alăturând acestor studii povestioare din copilăria sa,...Prezentarea fiecărui mozaic se încheie cu câte o rețetă din caietul bunicii, găsit în geamantanul amintirilor, uitat de multă vreme pe undeva, reprezentând tărâmul surprizelor ce vor fi văzute cu ochii maturității... ”. Această carte, autoarea o dedică copiilor și nepoților, un dar de mare preț, care în timp le va rămâne cea mai frumoasă comoară. Un început timid în lumea slovelor, lucrarea „Mozaic” este plină de iubire și o surpriză frumoasă pentru iubitorii de literatură.

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

Zăpada din zilele astea se numește „zăpada mieilor:” acum e vremea când se nasc mieii. Și ploile, zăpada sunt Buna Vestire pentru recoltele de peste an.

Ultima poezie scrisă de Nichita Stănescu în noaptea dinaintea morții lui a fost Zăpada mieilor:

„Să ningă peste noi cu miei doar astăzi/Să ningă inima în noi/Noi niciodată nu am fost noroi/O spun și miei care ning pe noi...”

Prier este o lună capricioasă, când cald, când frig. Dar în anul acesta este și marea sărbătoare Învierea, precedată de o altă sărbătoare: Duminica Floriilor. Floriile sunt zeițe ale primăverii, personificări ale florilor, celebrate în Duminica Floriilor, peste care Biserica a suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Substitutul lor sunt ramurile de salcie. Rupte și sfințite la(de) Florii, ramurile de salcie se păstrează la icoane și se folosesc în momente de cumpănă ale anului. Am strâns câte cununi am putut din mlădițe de salcie și le dăruiesc. ..

Prima cunună din mlădițe de salcie la revista Curtea de la Argeș. Remarcabil editorialul lui Gheorghe Păun: „Infestarea oengistă.” Reia o dispută de ani de zile, purtată în media autohtonă, despre ONG-urile folosite „ca vectori de presiune-influențare-lovire.” Iată debutul demonstrației: „Democrație, puterea poporului, presupune, pe scurt, participare și separarea puterilor în stat, iar participarea este concretizată prin vot și dreptul la opinie-rețin doar aceste elemente centrale, despre care auzim mereu, fără să ne imaginăm măcar că au ajuns simple vorbe ritualice, forme fără fond, ca să-l reamintim pe Maiorescu». Titlul rezumă situația de la noi: „statul român este parazitat-infestat-acarat de ONG-uri.» Soluția editorialistului, propusă ironic, să înființăm un ONG sub protecția unei fundații euro-atlantice cu filială la Bruxelles...Poate așa scăpăm țara. Oare?! De la editorial la Domnul Eminescu scris-a: „Nu cu fraze și măguliri, nu cu garde naționale de florile mărlui se iubește și se crește nația adevărată. Noi o iubim așa cum este, cum a făcut-o Dumnezeu, cum a ajuns prin suferințele seculare până în zilele noastre.” Recitim: „Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova», lansat pe 15 ianuarie 2026, de Ziua Culturii Naționale, de Academia Română și Academia de Științe a Moldovei. Episodul 5 din „Între oglinzi paralele”, Horia Bădescu l-a intitulat „Soluția finală.» Care este? Soluția o luăm de la Brecht, desființăm poporul și înființăm altceva! Nu asta se-ntâmplă pe la noi? Un alt răspuns de la Alexandru Mărchidan: „Noi creăm viitorul?» Citim primul episod din: „Modurile și epocile de creație, o perspectivă holistică», în viziunea lui Ioan St. Lazăr.

Formarea și, apoi, consolidarea conștiinței naționale a românilor din Transilvania au fost influențate de marile evenimente ale românilor din afara arcului carpatic: Unirea principatelor și dobândirea independenței de stat, după Războiul din 1877-1878. Ca un ecou, în 1882, Gheorghe Bariț alcătuiește Memorialul și-l tipărește în limbile română, maghiară și germană. Este tema studiului: „Memorandumul românilor din Transilvania», publicat de Mircea Botiș și Radu Botiș. Mihaela Albu revine cu articolul: „Scriitorul român Vintilă Horia și prestigiosul Premiu Goncourt.» Alte semnături în acest număr: Theodor Codreanu, Sara Mina, Florin Radu Pinte, Rodica Bretin, Dan Angheliescu, Ștefan Starețu, Dan D. Farcaș, Mihai Mustățea, Raia Rogac, Nicolae Mareș, Elis Răpeanu, Octavian Mihail Sachelarie, IPS Calinic Argeșeanu, Stelian Gomboș, Maria Mona Vâlceanu, Rodica Lăzărescu, Manuel Angelescu, Mihai Călugărițoiu, Nicolae Melinescu, Paula Romanescu și Firiță Carp. De citit, nu glumă!

Nuielușa din cunună la revista Apostrof ne vestește: Gabriel Chifu, laureatul Premiului Național de Proză Ion Creangă-Opera Omnia. Au trecut 25 de ani de la moartea „Ingeniosului Laurențiu Ulci.» Revista, comemorându-l, reia din revista Manuscriptum, nr.1-4/2005, câteva din poeziile lui din tinerețe. Din literatura română de azi tinde să dispară nu numai spiritul critic, ci și înțelegerea corectă a noțiunii, așa cum a afirmat-o „Introducția la Dacia literară, a consacrat-o Titu Maiorescu și au dus-o mai departe G. Ibrăileanu și E. Lovinescu. E tema lui Răzvan Voncu în: „Revenire la spiritul critic.» „Steaguri, ramuri verzi și sticle de șampanie» este o altă interpretare la „Scrisoarea pierdută» a lui Caragiale, în analiza lucidă a lui Mircea Moț. O poveste de iubire ieșită din tipar, dintre Doli și Radu Stanca, este narațiunea: „O erotică axiologică» a Mirelei Nagăț. Cu Poeme sunt prezenți Oana Goia și George Vulturescu, din care reproducem: „O noapte de cenuși străbate poetul acela de pe stradă /și nu era în noaptea poemului meu...» Nicolae Oprea este ispi-

tit de „Psaltirea lui Aurel Pantea.” Prin amplexarea tematică și expresivitatea discursului poetic impregnat de tragism, cartea lui Aurel Pantea-Psaltirea străjuită de noaptea vieții are valoarea unui volum testamentar. Dosar-ul îl are între coperte pe excepționalul poet Leonid Dimov la centenar, realizat de Ion Bogdan Lefter. Vladimir Tismăneanu, sub lupa memoriei, surprinde „Funeraliile lui Koba: dramaturgie, coregrafie, hagiografie.» Cu ochiul liber, Cristian Vasile în „Ideologi și ideologii în România» face prezentarea cărții lui Cristian Preda.

În orașul de pe Someș, o altă cunună aninată la revista Steaua. Editorialul lui Ovidiu Pecican: „Sigilul corvinian.» Anul 2026 a fost instituit oficial în România drept „Anul lancu de la Hunedoara.» Dedicarea anului 2026 în România a rememorării chipului și faptelor lui lancu de Hunedoara este o afirmare neechivocă, în mai multe feluri, a europenismului marelui om; dar și a opțiunii noastre de astăzi pentru Europa Unită. Ion Pop este prietenul rostitor al unui rămas bun la decesul lui Mircea Muthu. A avut, ca orice ardelean, un cult aparte al muncii, voința de a duce, cum spune Blaga, lucrul început până la capăt, - și lucrurile ce se cuveneau făcute erau încă multe. Se ascund printre noi ținuturi ficționale celebre? Mai mulți cercetători au încercat câteva răspunsuri. Umberto Eco ne propune o călătorie fascinantă în lumea imaginarului prin cartea: „Istoria târmurilor și locurilor legendare (2013).” Un eseu dedicat acestei „Istorii» publică Gheorghe Glodeanu. Dan Gulea scoate de la naftalină pe Radu Petrescu, în studiul: „Un clasic ignorat.» Citind pe clasici, Răzvan Voncu scrie „Despre topoi și memoria lor: Macondo, Siliștea-Gumești, Lisa.» Dialogul lui George Motoc cu Ana Blandiana are un titlu optimist: „Poate poezia salva lumea?» Oare!? În cronica sa, Victor Cubleșan ne dezvăluie „Ce este de nerecomandat.» Modul în care este scris întregul volum induce o stare de participare activă, uneori iritată, uneori entuziastă a cititorului. Cartea este a Gabrielei Adameșteanu: „Meserii nerecomandate femeilor.»

E, în toată poezia lui Aurel Pantea, un frison aprehensiv, cum n-am mai întâlnit decât, poate, la Kafka, la Bacovia, ori Trakl. Demonstrația este a lui Viorel Mureșan în „Insule vorbitoare dintr-un limbaj.» „Munca e o brătară de aur»: o vorbă din vremuri. Mihai Țapu știe această zicere, dar nu o mai crede actuală și exclamă: „Muncă, muncă și iar muncă-până când?» De citit!

Un mănunchi de lăstari la Convorbiri literare. La Atitudini, Cassian Maria Spiridon continuă studiul: „Mulțimile- între refuzul rațiunii și afirmarea sentimentului.» Aici comentează Cartea a II-a din, „Psihologia mulțimilor», a lui Gustave Le Bon. La Ancheta revistei răspund Mircea Popa și Gabriel Burlacu. În memoriam Virgil Nemoianu este publicat un dialog cu Anca Nemoianu: „Poate cartea a fost cea mai mare iubire a lui...» George Motroc, în dialog cu Doina Ruști, reproduce propoziția acesteia: „A fost anul lui Ferenike...» Ion Hadârcă se laudă cu: „Nicolae Labiș sau mirele-cerb la nunta căprioarei.» Citim episodul al treilea din studiul lui Gheorghe Cliveti: „Percepțiile dintâi ale modernității în scrisul istoric românesc.» „Trenul» lui Gabriel Chifu oprește în stația „Urzeala nevăzută a lumii» a lui Ioan Holban. Trenul unește coșmarul distopic cu realul crud, cele două paradigme din care crește proza lui Gabriel Chifu, realism și suprealism. Daniel Cristea-Enache continuă exegeza „Poezia Anei Blandiana la momentul 1989.» O surpriză este la critica criticii recenzia lui Dan Ionescu: „Antropolexis»: discurs metodologic și viziune sincretică.» Cartea este a vâlceanului Mircea Băduț, elevul meu de la Colegiul Energetic din Rm. Vâlcea. Titlul „Antropolexis» desemnează modul în care omul se exprimă și se definește prin limbaj. Adrian Dinu Rachieru, în intervenția critică, are relevanța: „Nina Cassian și <<sângele estetic>>.» Un titlu insolit este dat de Cristina Scarlat eseului: „Tânărul Eliade sau musturi noi din vinuri vechi.», hrănit din volumul: „Tânărul Mircea Eliade. De la scrierile adolescentului miop la prozele din ciclul indian», apărut la Editura Universității București, coordonator Oana Soare. Gellu Dorian continuă: „Eminescu, așa cum l-am visat.» În transgresiuni, Pompiliu Crăciunescu îl scoate din uitare pe „Ion Pillat 135.» Nu- l ocolim pe Valentin Talpalaru cu altă comPresă REVISTELOR.

O cunună de ramuri din salcia sacră la Luceafărul de dimineață, nr.3 și cântă de a nu-l mai fi recenzat. Este o revistă dedicată tinerilor autori. În acest număr își respectă programul editorial-pariul pe literatura tinerilor-, publicând numeroase recenzii la cărți semnate de aceștia, dar și grupaje de versuri ale unor tineri poeți: Ana Sânziana Popescu, Costi Magher, Rareș Cozma și Amalia-Teodora Poenaru,

elevă în clasa a X-a, din care citim: „decembrie nu vine niciodată doar cu zăpadă/duce miros de fum vechi, tăceri și o lumină albastră/care îți îngheață gândurile la marginea geamului. Am învățat/să trăiesc iarna ca pe o rugăciune fără cuvinte/ să beau ceaiul ca-n filmele rusești ...» Decupăm eseul „Un scriitor total, european, insolit», autor Iulian Bitoleanu. Sriedespreexcepționalitateaoperei lui Marin Sorescu. Reținem și articolul: „Editura, în căutarea literaturii», autor Răzvan Voncu, în rubrica sa permanentă: Literatura de azi. Este o panoramă, dar și o analiză lucidă a sistemului editorial românesc de după 1989 și, totodată, o reflecție exactă asupra condiției autorului de literatură de la noi, cu detectarea consecințelor deloc optimiste asupra situației culturale din statul român. În timp de pace, premierul nostru taie, taie de la: învățământ, cultură, sănătate, pensionari, copii. Îi amintim o replică celebră a lui Winston Churchill, răspuns la propunerea din Parlamentul englez de a tăia bugetul pentru cultură, în timpul celui de-al doilea Război Mondial: „Atunci pentru ce mai luptăm ?!» Și nu s-a tăiat! Premierul nostru o face în timp de pace...Si taie, și taie și taie...Cultura, educația și sănătatea sunt cei trei stâlpi ai unei națiuni, domnule premier! Dar ce să aștepti de la Cel care taie tot, când știm ce a făcut din publicația excepțională-Familia-, unde a debutat, după cum știm, poate premierul nu știe, Eminescu. Dincolo de timp, pentru Dan Stanca este „Ion Creangă, vizionar.» Melomanii se vor delecta cu „Destăinuirile compozitorului de cursă lungă-Corneliu Dan Georgescu», din interviul realizat de Ion Bogdan Ștefănescu.

Cunună din mlădițe de salcie în Ramuri, nr. 3. Revista este ilustrată cu lucrări din expoziția: Paleolog/ Brâncuși - Un alfabetar necesar. Editorialul semnat de Gabriela Gheorghisor: „Satisfacțiile și dificultățile cronicarului literar» comentează exercițiul criticii de întâmpinare. Ani în șir, cronicarul literar Gabriela Gheorghisor a încercat să mențină cu lumea literară o relație civilizată, cu un efort care-i exprima devoțiunea și voința de a-și trăi viața sub semnul literaturii. A fost una dintre vocile de autoritate prin care literatura dobânda timbrul propriu al unuia dintre cele mai elegante, seducătoare și inteligente discursuri critice. Și retoric, se întreabă în acest foileton: care mai este voia și ne-voia cronicarului literar?

La semnal(e), Nicolae Prelipceanu abordează un subiect cu destule semne de întrebare: „Martirologie națională.» La focus, Cristian Pătrășconiu ascultă „Predici și dimineți. Cu Dumitru Stăniloae și Constantin Galeriu»: 7 dimineți cu întâiul și cele mai frumoase 10 predici ale Părintelui Galeriu. „Trenul,» romanul lui Gabriel Chifu, este pentru Adelina Cristiana Firu: „Metafora unei lumi în derivă.» Călin Vlasie se întreabă și în episodul al șaptelea: „Poezia, încotro?» Un dialog miezos cu Mircea Bârsilă publică Robert Șerban: „Arta are o curgere ondulatorie, fiind o înșiruire de minime și de maxime.» Adrian Niță în articolul „Filosofia lui Gabriel Marcel» conchide: „Scrisă într-un stil alert, plăcut, atingând multe teme importante și interesante, cartea lui Alin Negomireanu, „Ființă și transcendență la Gabriel Marcel, reprezintă o lucrare de referință, obligatorie, din literatura secundară dedicată existențialismului, și, totodată cea mai bună monografie dedicată lui Gabriel Marcel din spațiul românesc.» La Ramura traducerilor consemnează Viorica Gligor și Gabriela Păsărin. La carnet plastic, Cătălin Davidescu schitează: „Paleolog și Brâncuși-un alfabetar încă necesar.»

O cunună din lăstari de salcie la revista Orizont, nr.3. Citim cu interes articole publicate de autori reuniți în paginile lunarului timișorean. „Revărsatul zorilor», un volum de proză scurtă al lui Iulian Boca, este comentat de Alexandru Budac; Marcel Tolcea îl evocă pe Petre Stoica „în cei trei ani jimbolieni». Nelipsitul Cristian Pătrășconiu îi adresează întrebări unui „băiat simplu din Buzău»-Adelin Petrișor- cunoscut corespondent de război. Iar Cristina Chevereșan, la cronica literară, are în vizor cartea acestuia: „În direct din linia întâi». Două cărți de proză semnate de Adrian G. Romilă („Zaruri și minuni”) și Dan Stanca („Sabia vieții») sunt în atenția lui Alexandru Oravițan. Omniprezentul Cristian Pătrășconiu realizează ancheta revistei: „În ce capitol al istoriei credeți că ne aflăm acum: comedie, tragicomedie sau realism magic?» Răspund: Adrian Alui Gheorghe, Alexander Baumgarten, Dan-Liviu Boieru, Vitalie Ciobanu, Emilian Iachimovski, Toma Pavel, Ovidiu Pecican, Dan Stanca și Marius Vasileanu. Grațiela Benga, atentă să nu privim aiurea, scrie după busolă, despre cartea lui Valentin Constantin: „De ce privim în direcția greșită». Îl întâlnim în postura de cronicar lierar și pe Mircea Mihăieș, exersându-și înzestrarea critică pe o carte recentă a lui Gabriel Chifu: „Trenul», o distopie ce devine un câmp magnetic al iluziilor și interrogațiilor metafizice. Îl citim, ca de obicei, pe Vladimir Tismăneanu- „Face Off» și pe admirabilul Ioan T. Morar în „Napoleon, proven-salul.» O publicație solidă! (Continuare în pag. 14)

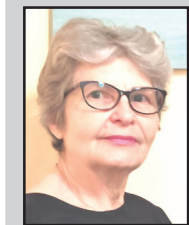
Itinerar cultural

ASOCIAȚIA SENIORILOR

Simona Maria KIS, Senti VOICU
07 Aprilie 2026

„ÎMPREUNĂ PENTRU SĂNĂTATE. SUSȚINE ȘTIINȚA”

Astăzi 7.04.2026,a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. Cu ocazia sărbătoririi Zilei Mondiale a Sănătății „doamna doctor Daniela Rancea, ne-a făcut o expunere despre aniversarea a 78ani de la crearea Organizației Mondiale a Sănătății, care, în acest an are ca temă „Împreună pentru sănătate. Susține știința”, cu accent pe puterea colaborării științifice, pentru a proteja sănătatea oamenilor, a animalelor, a plantelor și a planetei. Inginerul dr. Mihai Sporiș a vorbit despre necorelarea calendarelor religioase etc...Este foarte bine că oamenii, viața lor, sunt gândiți împreună cu biocenoza lor, cu animalele din jurul lor, plantele și natura care îi înconjoară (vezi exemplul lui

Noe, care i-a în Arcă animalele domestice câte șapte perechi și animalele sălbatice câte două perechi pentru a realiza echilibrul sinecvanon lumii naturale așa cum „a creat-o Dumnezeu” (Vechiul Testament)...

FOTO: Senti Voicu

21 Aprilie 2026 GHEORGHE DUMITRAȘCU A ÎMPLINIT 88 DE ANI - LA MULȚI ANI!

Astăzi, 21.06.2026 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. În cadrul ședinței, domnul profesor doctor Gheorghe Dumitrașcu a prezentat măsurile ce se impun pentru stabilirea unui nou regulament de funcționare al asociației! Preot profesor Petre Mateescu și ing. dr. Mihai Sporiș au vorbit despre viața Sfântului Gheorghe

PRIMARUL COSTINEL STOICA ȘI PROMOVAREA CULTURII ÎN MUNICIPIUL DRĂGĂȘANI: ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE

AL.florin ȚENE

În acest articol examinează rolul administrației locale conduse de primarul liberal Costinel Stoica în dezvoltarea vieții culturale a municipiului Drăgășani. Prin analiza inițiativelor instituționale și a strategiilor culturale implementate, lucrarea evidențiază modul în care cultura devine un vector al coeziunii comunitare, al educației și al afirmării identității locale.

Municipiul Drăgășani, cunoscut în principal pentru tra-diția viticolă, se afirmă tot mai mult ca un centru cultural regional. În ultimele decenii, orașul și-a valorificat patrimoniul literar, punând accent pe scriitori locali precum Gib Mi-hăescu și Al. Florin Țene. În acest context, administrația publică locală, sub conducerea primarului Costinel Stoica, a identificat cultura ca un pilon al dezvoltării urbane integrate.

Primarul Stoica a inițiat transformarea Palatului de Cultură Drăgășani într-un centru multifuncțional dedicat artei, educației și comunității. Această strategie a inclus: re-locarea Bibliotecii Municipale, sub coordonarea bibliotecarei Prunel Bărbulescu, în Palatul de Cultură; organizarea de spectacole, expoziții și evenimente literare dedicate autorilor locali; crearea unui cadru pentru activități telematice, facilitând conectarea comunității drăgășene la scena culturală națională.

Astfel, Palatul de Cultură nu mai este doar un simbol arhitectural, ci un catalizator al vieții culturale locale.

Revitalizarea vieții culturale a inclus și valorizarea operei literare ale autorilor locali. Muzeul Gib Mihăescu și activitatea cenaclului „Gib Mihăescu”, fondat de Al. Florin Țene, au fost integrate în strategia culturală a orașului. Conectarea activităților muzeale și literare cu programele educative și comunitare reflectă o abordare holistică, în care cultura

servește atât conservării memoriei colective, cât și dezvoltării capitalei sociale locale.

Inițiativele primarului Stoica arată că promovarea culturii transcende dimensiunea estetică, având un impact direct asupra: coeziunii sociale, prin implicarea tinerilor și a cetățenilor în evenimente culturale; educației, prin facilitarea accesului la carte și formarea gustului literar; identității locale, prin celebrarea valorilor și personalităților specifice Drăgășanului.

Această abordare sugerează o viziune administrativă în care cultura nu este periferică, ci centrală în definirea calității vieții urbane.

Sub conducerea primarului liberal Costinel Stoica, Drăgășani devine un model de implementare a politicilor culturale locale integrate, în care patrimoniul, infrastructura și comunitatea converg pentru a crea un mediu cultural vibrant. Experiența Drăgășanului ilustrează modul în care inițiativele locale pot transforma orașele mici în centre culturale, consolidând identitatea comunitară și conectând tradiția cu contemporaneitatea.

Bibliografie selectivă:

Stoica, C. – *Strategii de dezvoltare culturală locală în municipiul Drăgășani*, documente administrative și comunicate oficiale ale Primăriei Drăgășani, 2015–2023.

Mihăescu, G. – *Rusoica*, Editura pentru Literatură, București.

Țene, Al. F. – *Opere*, ediții diverse, 1970–2025.

Monografia municipiului Drăgășani, Editura Alma, Râmnicu Vâlcea.

Arhiva Biblioteca Municipală Drăgășani și Palatul de Cultură Drăgășani, rapoarte și programe culturale.

LOGOFĂȚUL PETRACHE

TABLETA LUCON

Constantin LUPEANU

Scrisoarea boierului Neacșu Lupu din Câmpulung Muscel, scrisă în ultimele zile ale lunii Iunie 1521, este considerată cel mai vechi document scris în limba română. Ne raportăm la un text păstrat de străini, pentru că daco-geții și urmașii lor români n-au avut vocația arhivelor. Cultura strămoșilor era una de tip oral, tradiție prelungită nepermis de mult, de aceea stăm neputincioși în fața necunoașterii pentru confirmare a uneia dintre cele mai vechi civilizații ale Europei. În consecință, nu pot decât să ne bucare minți iscusite ale unor români din Vâlcea, care au uimit lumea prin faptele lor demne a fi încununate cu lauri. Cine nu știe de Petrache Poenaru din Bălcești, peste drum de Murgași, satul străbunilor mei, cu o uimitoare putere de inventivitate, prefigurându-l pe celălalt român, Tesla, născut dincolo de graniță și trăitor în America? Ori de prodigiosul inventator al zilelor noastre, Petre Cichirdan, dublat de editorul harnic și scriitorul polivalent? Sau de romancierii de renume, ca Gib Mihaescu, Dem Teodorescu, Ștefan Dumitrescu, toți vâlceni? Sunt nenumărate asemenea modele. Noi dorim acum să scoatem în evidență strădania reușită a Logofătului Petrache, un miniaturist de înalt talent, care va fi avut o operă întinsă, deși noi astăzi suntem lipsiți de puțința de a o scoate în evidență. A trăit la sfârșitul secolului al XVIII-lea și a fost dregător de vază, Șef al Cancelariei Domnești, având în subordine grămăticii și dieci. Logofătul urma după ban și vornic, în ordinea de precădere. Logofătul era cel care se îngrijea de redactarea hotărârilor Domnului țării, pe care le întărea cu pecetea de stat. În cazul nostru, cărturar, om politic, artist.

Un alt vâlcean de seamă, născut în Copăcenii, Gheorghe Popescu-Vâlcea, a pus în evidență activitatea artistică a Logofătului Petrache, prin publicarea miniaturilor acestuia la un best-seller din epocă în țările române și în Europa, cu titlul „Erotocritul Logofătului Petrache”, 108 pagini, Editura Meridiane, București, 1977. Personalitate de prim ordin în domeniu, Prof. Dr. G. Popescu-Vâlcea a continuat și aprofundat cercetările unor Cartoian și Chițimia, premergându-l pe murgășeanul Vasile Drăguț. Ilustrațiile Logofătului Petrache au întovărașit ediția în limba română a romanței poetului cretan Vincențiu Cornaro, un carte care a circulat atât în versuri, cât și în proză, cântând iubirea dintre Erotocrit și Aretiza, după modelul unui roman cavaleresc, „Paris et Vienne”, transpus în mediu grecesc. Separat de text, Logofătul Petrache creează la rândul său, prin ilustrații, o lume românească în cromatică vioaie, plăcută. În versiunea românească a romanului, istorisirea epică este palidă, proeminente fiind zecile de miniaturi, care povestesc viu și transpun totul în mediul autohton din țările române. Personajele ne sunt ușor recognoscibile, poartă toate costume de epocă la modă, blănuri, așa cum purtau boierii noștri. Mobilierul este cel cunoscut de miniaturist, ca și tonul atmosferei, decorațiunile, instrumentele muzicale și celelalte. Pe ultima filă se găsește autoportretul logofătului, elegant, emanând intimitate, prietenie.

„Erotocritul Logofătului Petrache” are un studiu introductiv și note de optsprezece pagini, iar toate desenele, colorate, sunt însoțite de „comentarii”, cum le numește profesorul Popescu-Vâlcea, explicații de ținută, utile cititorilor de astăzi, deoarece toate cele câteva zeci de miniaturi sunt doldora de culoare locală. Un exemplu: „IV. PEISAJ (f.219r). Cel mai fumos peisaj, compus din stilizări severe, alternate cu desene libere, interpretate, cu sugerări și atmosferă de basm, fantezii la care arta modernă va ajunge abia după secole. De admirat înalta știință a compoziției, cu plasarea elementelor ușoare pe un suport compact și lipsit total de monotonie.” Să reținem numele unui mare artist al penelului, românul vâlcean Logofătul Petrache.

Din Valea Brazilor, de Sfântul Crăciun 2025

ADEVĂRUL DESPRE INCENDIUL CHILIILOR MAICILOR DE LA MANASTIREA BISTRIȚA VÂLCEA

Gheorghe JIANU

În urma acestui eveniment tulburător cu nuanțe de pildă, multe publicații jurnalistice au scris, televiziunile naționale au arătat imagini, dar nimeni nu a trecut la substratul acestui tragic eveniment în urma căruia a pierit în flăcări sora sau maica Mateescu Marilena în vârstă de 56 de ani și nimeni nu s-a întrebat dacă nu ar exista unele păcate făcute în interiorul acestui lăcaș de cult.

Cel ce vă scrie acest articol greu de digerat de unii este cel care a fost aproape de unul din cei mai mari cărturari ai Bisericii noastre Creștin Ortodoxă, timp de aprox. 46 de ani. A fost stareț, profesor de seminar și Facultatea de Teologie, doctorant în Teologie, cunosător a peste 12 limbi străine, arhitect, constructor, cercetător istoric și teologic, a scris peste 185 de cărți, plecând de la concepție, redactare, tipografie și legare carte, nu întâmplător eu l-am numit „Macarie al vremurilor noastre”. Bunul Dumnezeu a pogorât peste dânsul atâtea Har că ruga sa era ascultată și Binecuvântată de Însuși Acesta. Nu trebuie uitat faptul în perioada când a fost stareț al Mănăstirii Bistrița, a reconstruit toate anexele Mănăstirii creând și Muzeul Mănăstirii. Este vorba despre Precucernicul părinte arhimandrit Veniamin Micle plecat în noiembrie 2025 în Rai, acolo unde are un loc orânduit de Dumnezeu. Cât a trăit, peste 48 de ani, la Mănăstirea Bistrița nu a avut o viață ușoară, suferind de comportamentul antireligios din partea unor maici, a unor călugări, a unei starețe și chiar de la răposatul Gherasim, episcop al Râmnicului.

În zeci de ani petrecuți lângă Sfinția Sa, prin multe conversații avute și cunoscând-ui suferința, am constatat că cei care îl supărau nu acceptau lângă ei un asemenea Arhimandrit, înțelept și mare intelectual. În zecii de ani trecuți îmi telefona sau mă deplasam în modesta Sa chilie, spunându-și supărarea, rugând pe Dumnezeu să-i îndrepte spre credință pe acești farisei și să-i ierte că nu știu ce fac. Cert este că în urmă cu vreo patru ani îmi marturisea plin de amărăciune a lipsei de credință a unora din interiorul Mănăstirii și prevedea că se va abate peste mănăstire o mare nenorocire.

Premoniția părintelui m-a pus pe gânduri, dar totodată gândind că Bunul Dumnezeu este răbdător, dar, când limitele sunt depășite suntem pedepsiți.

Preacucernicul Părinte Arhimandrit Veniamin Micle a fost și este iubit de Dumnezeu și dincolo de viață și după ce l-a luat din mijlocul nostru nu a iertat batjocura unora din interiorul Mănăstirii, dând această pildă spre îndreptarea lor.

Calvarul părintelui Veniamin a început de când Mănăstirea s-a schimbat din Mănăstire de călugări în mănăstire de maici. Starețul la Mănăstirea Bistrița a fost adusă maica Mihaela, venită de la Mănăstirea Brâncoveni-Olt, o apropiată a familiei Bărbulescu (neam cu Nicolae Ceaușescu), care ajunsese să-i interzică părintelui să mai slujească de ciudă și dușmănie că era foarte căutat de credincioși din țară și străinătate. Probabil că primise ordin de șicanare a părintelui de la superiorii stareței deoarece părintele Veniamin a refuzat în nenumărate rânduri să fie colaborator al Securității. Nu a fost suficientă tracasarea de către starețul, dar a intrat în jocul murdar și maica Andreea, mâna dreaptă a stareței, care la rândul ei îi făcea tot felul de șicane, îi vorbea obraznic, pur și simplu îl defăima. ...La slujba de înmormântare a părintelui Veniamin a fost singura maică care nu a trecut pe la catafalc să-și ceară iertare pentru tot rău pricinuit în zeci de ani.

Parintele Veniamin a mai trecut printr-un calvar cu episcopul Râmnicului, Gherasim, care stabilise în anul 1993 să fie expulzat din Mănăstirea Bistrița pe motiv că parintele Veniamin nu a acceptat să scrie o carte care să apară ca

scriitor, episcopul Gherasim.

Timp de 3 zile am organizat cu colegi de breaslă din mass media, vreo 25 la număr un protest în curtea Mănăstirii, iar în urma demersului nostru, episcopul a renunțat la decizia mârșavă. După aceste episoade transformate în mare suferință pentru părintele Veniamin, a mai apărut un drac, un așa zis călugăr Grigorie (fost căsătorit, cu doi copii) adus de prin Moldova de către starețul. Acesta asculta sfaturile „mamei starețe” cum o numea el și de câte ori venea să țină slujba părintele Veniamin, acest drac îi dădea șuturi în fund în fața altarului și în fața moaștelor Sfântului Grigore Decapolitul, și îl înjura de mamă spunându-i că „mama starețe” nu-i mai dă voie să slujească....Parcă nu era suficiente umilințele trăite de părintele Veniamin cu acest drac-impelițat, îi ungea vesmintele cu ulei și cărțile de rugăciuni iar mânerlele de la dulapuri și lacătele le ungea cu vaselină. Acest derbedeu făcut călugăr prin Moldova avea chilia printre maici cu două paturi. Am reușit să intru la el în chilie cu un coleg pentru al înregistra.

Ne-am folosit de al lăuda că face bine că-l chinuie pe părinte, iar el satisfăcut de laudele noastre, a început să ne explice câte probleme îi face părintelui Veniamin. Înregistrarea i-am dus-o lui Lovișteanu la Episcopie și am reușit ca acest diavol să fie mutat de la Mănăstirea Bistrița. Liniștea nu a durat pentru părintele Veniamin decât vreo două săptămâni, că stareța a adus un călugăr (vezi în fotografie) luat de la altă mănăstire unde era îngrijitor la animalele mănăstirii. Cum spune românul: „A scăpat de dracu și a dat de fiu-so”... Țista la fel de mârșav a avut un comportament diavolesc cu părintele Veniamin, probabil primind ordin de la Andreea, cea care este ca un „bulibașă” prin mănăstire. Plin de supărare părintele m-a rugat să ajut la rezolvarea situației. Am apelat la Înaltpreasfinția Sa Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, cel care efectiv l-a respectat enorm pe părintele Veniamin și i-am explicat gravitatea faptelor acestui călugăr. După discuția cu Înaltpreasfinția Sa în două zile a fost mutat la o altă mănăstire, aducând în schimb un maramureșean călugăr, un tânăr care a știut sa-l respecte și să ia învățăminte de la părintele Veniamin.

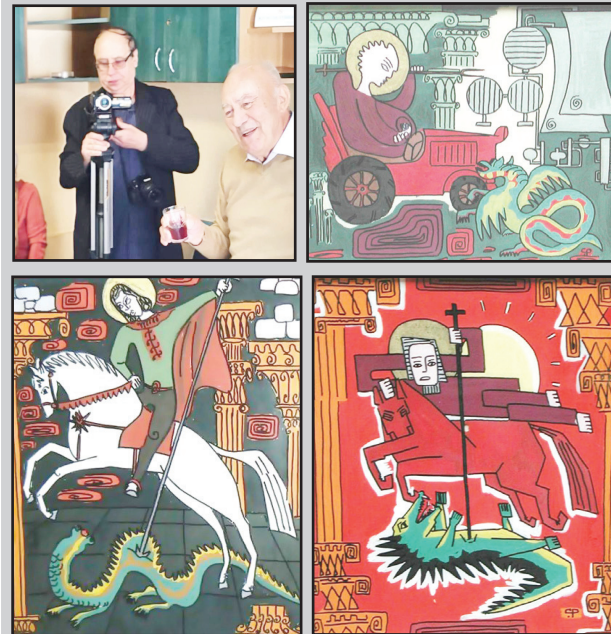
Mă reîntorc la grupul de calugarite, coordonat de maica Andreea, la un episod al cărui procedeu cred că nu-l folosau nici cei mai atei oameni. Un grup de credincioși sau adresat acestora cum pot merge la părintele Veniamin? Cu un rânjet pervers le-a răspuns cam după umăr: „Nu-l mai căutați că a murit demult”. Alți credincioși au ascultat minciuna acestor drăcoace și le-a spus respectivilor unde are chilia și pot merge la dânsul fără teamă. Grupul i-a povestit pățania cu acele maici, iar părintele a zămbit blajin, s-a închinat și a rostit: „Iartă-le Doamne că nu știu ce spun”!.... Tot ce am relatat este adevărat, constatat de mine și din multitudinea de întâlniri cu părintele Arhimandrit Veniamin Micle, care mi-a povestit întâmplările pricinuite de aceste diavolite și diavoli pe care i-a iertat, numai că puterea divină nu-i iartă. Am evidențiat numai o parte din suferința părintelui Veniamin, pricinuită de fariseii îmbrăcați în straie călugărești. ...Oare a fost întâmplător. Sau o putere divină la numai 10 minute după terminarea slujbei de Înviere s-a aprins focul în chiliile maicilor???... Oare de ce s-au dus la mormântul părintelui Veniamin Micle un grup de maici să se roage ca focul să fie stins? Cu regret o spun că a căzut victimă o soră sau maică cu suflet bun și cu multă credință în suflet și care a plătit pentru nesabuința și lipsa de credință a celor ce au greșit atât cu fapta cât și cu gândul față de părintele Arhimandrit Veniamin Micle. Mulți preoți și călugări cu care am vorbit au aceeași părere că nenorocirea s-a abătut la Mănăstirea Bistrița, datorită celor ce iau greșit părintelui Veniamin.

Rm.Vâlcea, 18. Aprilie.2026

Itinerar cultural

purtătorul de biruință. La final, Seniorii l-au sărbătorit pe Gheorghe Dumitrașu la aniversarea a 88 ani de viață și pe ing. Gheorghe Cărbunescu și ing. Gheorghe Frățilă ca purtători ai numelui!!! Seniorul Petre Cichirdan a lipsit din motive de sănătate, dar a transmis seniorilor trei imagini ale Sf Gheorghe din panoplia personală- pictură pe sticlă.

Foto: Senti VOICU

23 Aprilie 2026

DE SFÂNTUL GHEORGHE SENIORII CU ACEST NUME S-AU FELICITAT PE FACEBOOK!

„Azi, de Ziua, consacrată în... sinaxar (23 aprilie=Sf. Gheorghe!), omenescului eroic și mare biruitor, tocmai de aceea canonizat peste vreme, să punem un Arminden/chipuri de oameni speciali, purtând flamura Gheorghe, cu toate diminutivele posibile! Le urăm la mulți ani, la fel de rodnici, tuturor acestora și le readucem dintre amintiri, câteva clipe petrecute împreună!” (Mihai Sporiș)

NOTĂ: dl M. Sporiș a băgat 46 de fotografii, noi am selectat 4, spațiul fiind limitat...

Foto: Senti VOICU

LA PAS PRIN HEIDELBERG/ GERMANIA. PINACOTECA DIN PALATUL MORASS

Ion TALPOȘ

Ne putem petrece timpul liber în nenumărate moduri... De la o vreme însă, am ajuns să-i dau dreptate poetului roman Horațiu, care în anul 23 î.Hr, în poemul „Ode” a folosit expresia „Carpe diem” (expresia completă „Carpe diem, quam minimum credula postero”, ceea ce în traducere înseamnă „Trăiește clipa de azi și fii cât mai puțin încrezător în cea viitoare”). În expresia amintită, folosind verbul latin *carpere* (a culege/a recolta) Horațiu ne îndemna la o trăire responsabilă a momentului, prin culegerea beneficiilor prezentului cotidian. Câtă înțelepciune cuprinde această expresie, atât de actuală și în zilele noastre!

Aflat zilele trecute în Heidelberg (Germania), am luat la pas una din străzile centrale ale orașului, privind cu atenție clădirile întâlnite, unele având o vechime impresionantă. Mi-a atras atenția clădirea muzeului Kurpfälzisches (Palatul Morass), o construcție în stil baroc situată pe strada principală (*Hauptstraße 97*) din Heidelberg, ridicată în 1712 pentru Johann Philipp Morass, jurist și profesor universitar de renume. Clădirea se remarcă prin portalul său impunător, curtea interioară pitorească și sălile de recepție care au păstrat decorațiunile baroce originale. Din 1906, palatul a devenit sediul oficial al muzeului orașului. Trecându-i pra-gul, am fost plăcut impresionat să constat că această clădire impozantă nu este doar o galerie de artă, ci o cronică vizuală a regiunii, oglindită în exponatele organizate tematic în secțiunile muzeului: „Arheologie”, „Istoria orașului”, „Arte aplicate” și „Pinacotecă”. Curtea interioară a clădirii este un spațiu liniștit, care face legătura între clădirea istorică și extensiile moderne ale muzeului.

Mi-a trebuit aproape o jumătate de zi pentru a vizita toate aceste secțiuni care de care mai interesante, prin detaliile istorice oferite. Se știe că orașul Heidelberg a fost centrul Romanticismului german, iar muzeul dedică în zilele noastre spații largi acestui fenomen. Cum spuneam, muzeul este organizat tematic, oferind prin exponatele sale, o călătorie prin timp. La subsolul clădirii, în secțiunea **Arheologie** sunt expuse artefacte din epoca pietrei, până în perioada romană (Heidelberg a fost un castru roman important).

În secțiunea **Istoria orașului** pot fi văzute machete ale orașului înainte de distrugerile din secolul al XVII-lea și obiecte ce aparțin breslelor.

În secțiunea **Arte aplicate** vom găsi o colecție superbă de porțelan de Frankenthal, argintărie și mobilier nobiliar.

Secțiunea **Pinacoteca** a Muzeului (care mi-a atras atenția

în mod deosebit!) este, în esență, „albumul de familie” al regiunii, combinat cu o odă vizuală adusă peisajului german. Găzduiește o colecție impresionantă de lucrări de pictură europeană, cu accent pe peisajele romantice și portretele principilor electori. Aceasta reușește să capteze transformarea Heidelbergului dintr-un centru de putere politică, într-un simbol al poeziei și melancoliei.

În contextul reprezentării portretelor oficiale ale prinților electori în colecția de tablouri a muzeului, trebuie să amintim câteva cuvinte despre Casa de Wittelsbach, una dintre cele mai vechi și influente dinastii germane care a guvernat Bavaria (duci, electori și regi, din 1180 până în 1918.) De asemenea, membri acestei dinastii au deținut tronuri în Palatinat, Brandenburg, Olanda și Suedia, jucând un rol major în istoria Europei Centrale.

Reprezentarea principilor electori în portretele oficiale din Pinacoteca de la Heidelberg (membrii Casei de Wittelsbach) expuse la muzeu este realizată în stilurile baroc și rococo, punând accent pe detalii precum blănurile scumpe, armurile strălucitoare și simbolurile puterii (sceptrul, coroana). Într-o epocă în care imaginea era singura modalitate

de a proiecta autoritatea către mase și către celelalte curți europene, nimic nu era lăsat la voia întâmplării. În portretele realizate, principii electori nu apăreau niciodată ca simpli nobili. Ei purtau simbolurile funcției lor specifice în cadrul Sfântului Imperiu Roman: mantia de hermină (o blană albă cu puncte negre, rezervată exclusiv celei mai înalte nobilimi), boneta de elector (o piesă vestimentară specifică pentru acoperirea capului, din catifea roșie tivită cu hermină, care semnală dreptul lor legal de a alege Împăratul) și spada de ceremonie (care simboliza nu doar puterea militară, ci și rolul de judecător suprem în teritoriile lor).

O privire atentă a tablourilor expuse, realizate în secolele XVII și XVIII, pune în evidență evoluția atitudinii din postura și privirea principilor electori. Aceștia sunt reprezentați adesea în semi-profil, cu o mână pe șold și cealaltă pe un baston de comandă sau pe o masă unde se află insignele puterii. Privirea lor este de sus în jos, distantă și plină de demnitate. Deși mulți dintre acești principii du-

ceau vieți marcate de excese sau boală, în tablouri apar mereu viguroși, cu trăsături nobile. Artistul avea datoria să picteze „funcția”, nu neapărat omul în starea sa brută.

Modul în care erau îmbrăcați spunea o poveste despre prioritățile epocii: chiar și când nu mai era folosită pe câmpul de luptă, armura de oțel lustruit (adesea încrustată cu aur) era purtată în portrete pentru a sublinia rolul de apărător al credinței și al statului. Spre secolul al XVIII-lea, sub influența curții de la Versailles, armurile lasă locul costumelor de mătase brodată, perucilor pudrate și dantelei fine. Acesta era un semnal de rafinament cultural și apartenență la elita intelectuală a Europei.

Aceste tablouri ne ajută să înțelegem cine a construit impozantul castel din Heidelberg și cine a modelat cultura regiunii înainte ca orașul să devină o destinație turistică.

În secolul al XIX-lea, artiștii nu mai căutau perfecțiunea clasică, ci emoția și comuniunea cu natura, peisajele romantice fiind considerate „Mitul Heidelbergului”. Printre artiști, îi întâlnim pe **Carl Rottmann**, un maestru al peisajelor panoramice, pe **Karl Philipp Fohr**, ale cărui lucrări sunt adesea încărcate de o atmosferă onirică, prezentând natura ca pe un templu și pe **Bernhard Fries**, cunoscut pentru modul în care a integrat ruinele castelului din Heidelberg, în peisaje vaste. Ca tematică, în lucrările expuse sunt prezente, ca vedete incontestabile, ruinele castelului, râul Neckar în zori sau la apus și pădurile dese ale Odenwald-ului. Aceste picturi au creat imaginea idilică a orașului, pe care o căutăm și astăzi.

Pe lângă portrete și peisaje, galeria oferă o privire de ansamblu asupra picturii europene din secolele XV–XX, remarcându-se lucrările din pictura Olandeză și Flamandă. Influența acestor școli este vizibilă în colecția de naturi moarte și scene de gen (viața de zi cu zi).

Muzeul deține și lucrări de expresionism german (secolul XX, cum ar fi cele ale lui Karl Schmidt-Rottluff), oferind un contrast modern față de secțiunile baroce și romantice.

Dacă parcurgi Pinacoteca după ce ai vizitat ruinele Castelului din Heidelberg, experiența devine completă. Tablourile îți arată cum arăta castelul în gloria sa (prin portretele principilor) și cum a fost el „transfigurat” în legendă de către pictorii romantici care au găsit frumusețe în distrugere.

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

VAI DE MEDICINA NOASTRĂ...ȘI DESPRE AI!

Leontina RUS

Ieri toate lucrurile s-au dat peste cap datorită stării de sănătate, organizării medicale la care suntem cu toți parte. Nu ne-am simțit bine eu și nepotul care locuiește cu noi fiind parte din familia noastră. Este fiul ficei, și care a răcit odată cu mine... Starea lui, vârsta, băjbâiala unui tratament destul de ineficient și cam de lungă durată ne-a determinat să ne gândim la un medic specialist deși știam că procedurile sunt destul de complicate și costisitoare...Bani pentru consultația necesară, programare, școală numai după-amiaza, la tot pasul cabinete particulare... și eram doi! ...Totuși, cu o seară înainte soțul meu a adus patru medicamente direct de la *doctorii* din farmacie care, se pare, că au fost foarte eficiente...dar ne trebuia scutire pentru orele lipsă...deși există cabinet medical la școală...Am reluat procesul și am mers la doctorul de familie. Una cu alta, din fericire am rezolvat problema celui mic, eu trebuind să aștept o altă dată, care, oricum înseamnă săptămâni, dacă urmez algoritmul tot mai privat ce se impune de câțiva ani buni în lumea noastră strămutată direct din cea socialistă în cea vest europeană cu miros de capitalism (ei spun așa, s-au au spus, nu noi!). ...Trebuie să mergem la doctorul de familie, amândoi, dar doctori diferiți...E o nenorocire să apelezi la doctori specialiști în ziua de astăzi. Doctorii de familie te trimit la alți doctori care lucrează cu programare având două servicii!?!...la particular și la stat! Noroc cu doctorii de familie că cei mai mulți dintre ei au vârsta noastră...au și nepoți etc.

*

De dimineață i-am răspuns unui coleg care îmi ridica în slăvi Inteligența Artificială și i-am dat un citat dintr-un poet chinez: „Crezi omule că AI îți va da apă și sare, vin și pâine?/ Și nu uita, cândva de foame mâncai omul de lângă tine”...

*

Apoi, pe la prânz am citit pe coperta unui număr de acum zece ani al revistei Seniorii, când soțul meu era redactor șef: „Se poate Capitalism după Socialism?” Și mai apoi, ca un ecou, l-am auzit întrebându-l pe nepotul mai puțin suferind... - Există viitor fără trecut și prezent!? - Nu, nu există! A răspuns el și Petre a notat pe o hârtie ca să nu uite: „Greșala momentului este atenția exagerată pentru viitor și criticarea trecutului...mai clar de atât nici că se poate: viitorul rezultă din trecut și prezent!!!”

VREMEA VINE, VREMEA TRECE (2)...

Bătrânii trebuie ajutați când le vine vremea

KIS Peter

REGELE și PATRIA

Prof. Gheorghe STANCIU

Există un raport inerent între Rege și Patrie.

„Regele și Patria” a fost strigătul de luptă împotriva instaurării regimului comunist, adus de tancurile sovietice și de trădătorii neamului și asta, pentru că Regele era simbolul libertății patriei.

El este părintele Patriei și această legatură este făcută în fața lui Dumnmezeu prin încoronare, și această cutumă nimeni nu o poate anula; spunea Episcopul de Suceava și Rădăuți - Pimen.

Regele este capul bisericii, dar și fiul ei credincios, iar această legatură se face în fața lui Dumnezeu. El este Tatăl patriei așa cum Dumnezeu este Tatăl nostru din ceruri. Regele este dat de Dumnezeu, împreună cu credința creștină. A nega legitimitatea Regelui Mihai de către Regimul comunist a însemnat negarea legitimității credinței și a istoriei regalității, a nega istoria modernă a României, cu Independența și Marea Unire. Fără Regele Mihai care era garantul Constituției din 1923, cea mai liberală din Europa, denumită de istorici „Constituția secolului” , „O capodoperă în timp ce s-a instaurat în România un regim criminal la scară națională”; au dispărut: plurarismul politic; drepturile și libertățile cetățeanului; libertatea presei; a dispărut proprietatea privată care este coloana vertebrală a economiei; a dispărut elita conducătoare în frunte cu Iuliu Maniu și Ion Mihalache, președinți ai Partidului Național Tărănesc, Constantin Brătianu și Gheorghe Brătianu- președinti ai Partidului Național Liberal, asasinați în închisoarea de la Sighetu Marmăției. Alături de ei au mai fost exterminați într-o formă sau alta sute și sute de mii, în fapt, elita țării noastre: oameni de cultură, academicieni, profesori, profesori universitari, poeți, scriitori, compozitori, ziariști, preoți, episcopi, un cardinal, muncitori, țărani, toți care se opuseseră regimului comunist.

În Romania, comunismul nu a adus cu sine altceva decât crima, teroarea, minciuna, în-dobitocirea si tristețea infinită. O doctrină care s-a dovedit criminală, indiferent de varianta în care s-a aplicat și indiferent asurpra cărui popor, s-a aplicat.

Tot ce am aflat de la istorie este că, cea mai buna din formele posibile ale conviețuirii noastre pe pământ este democrația de tip occidental.

Din păcate, revoluția care inițial a fost anticomunistă, a fost furată de comuniști, în frunte cu Ion Iliescu, cu securitatea reînființată, cea mai odioasă instituție de oprimare a regimului comunist, la care se adaugă mass- media, activiștii de partid, școliți la „Ștefan Gheorghiu”, cu sutele de mii, o școală care a format „Omul Nou”.

“Omul Nou”, este prostul prostit. Consecința a fost ca regimul neocomunist al lui Ion Iliescu, a alungat în 25 decembrie 1990 a doua oară pe Regele Mihai.

Vizita Regelui Mihai în perioada 25-27 aprilie 1992 de Paști, s-a datorat bisericii ortodoxe Române, care a pus viza pe cererile familiei regale.

Motivul aducerii în țară a Regelui a fost canonizarea domnitorilor “ Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu, pentru ca regulile bisericești prevedeau că nu se poate face canonizarea domnitorilor până când un cap încoronat nu îngenunchează și nu se roagă la mormântul celui canonizat.

Ulterior Regele Mihai a mai fost alungat pe data de 19 august 1994, de-pe aeroportul Otopeni în timp ce toți ceilalți pasageri din avion care aveau același pașaport ca și Regele au rămas în țară, iar Regele a fost întors din drum. Mai adaugăm că în 1948 prin decret, Re-

gelui Mihai, i s-a retras naționalitatea de român, o aberație, pentru că nu se poate retrage naționalitatea, se poate retrage doar cetățenia, conform Constituției României.

Regele s-a considerat tot timpul cetățean român, deci Regele Mihai era îndreptățit să intre în țară fără viză. Abia în anul 1997, Statul Român a anulat acest decret comunist și asta, l-a presiunea occidentului și a Caselor Regale din Europa fiind una din condițiile intrării României în Uniunea Europeană și NATO.

Dacă Regele Mihai în anul 1990 era primit ca Rege de drept al Româiei, ar fi reintrodus Constituția din 1923, iar toți activiștii PCR-ului n-ar mai fi avut funcții de conducere în Stat, s-ar fi dat legea lustrației pe care noul regim a refuzat să o dea. România ar fi intrat în Uniunea Europeană și în NATO imediat. Nu după 17 ani de așteptare. Prutul nu ar mai fi fost recunoscut ca hotar, n-am fi avut două Românii cu două capitale. ...REMEMBER, să nu uităm, că alungarea Regelui Mihai a fost ilegală.

În sens istoric și juridic, Regele a fost izgonit de pe tron fără consultarea poporului prin abdicarea forțată sub presiunea unor trădatori, care puseseră mâna pe țară, prin falsificarea alegerilor și având în spate armata sovietică.

Alungarea Regelui a fost deci ilegală, iar Regele Mihai a rămas Rege al României în toată perioada exilului și până astăzi. Legitima era și Constituția din 1923 cea mai liberală din Europa, pe care o egalează doar Constituția Americii.

Din acest punct de vedere, comunismul lasă în urma lui lipsa de legitimitate a conducătorilor din România prin mascarada alegerilor din 20 mai 1990 și defăimând sistematic partidele istorice reînființate, chemînd la urne în pripă un popor dezinformat având ca slogan electoral formula „noi nu ne vindem țara”. La această dezinformare s-a adăugat referendumul prin care a fost propusă absurda votare în bloc a noii Constituții necitite.

Un electorat dezinformat cu televiziunea care ațâta împotriva celor care-i doreau binele și- i putea oferi vindecarea: Ion Rațiu, Radu Câmpeanu, Corneliu Coposu, mulți alții dar mai ales Regele a fost o noua marșevie istorică făcută de data aceasta de neocomuniști, securiști, activiști de partid, în frunte cu Ion Iliescu.

Un electorat dezinformat nu poate conferi legitimitate. Un om nu alege cu adevărat decât atunci când alege în cunoștiință de cauză. Rezultatul alegerilor este falsificat câtă vreme campania care l-a predecat a fost incorectă.

Frontul Salvării Naționale a câștigat alegerile din 20 mai 1990, asigurându-și majoritatea confortabilă în parlament și un președinte „pentru liniștea noastră”- Ion Iliecu. Liniștea care a urmat a înmărmurit o lume întreagă:

- diversiunile naționaliste, care s-au ținut lanț,
- încercarea de zdrobire a oricărei forme de opoziție prin chemarea minerilor în capitală,
- refuzul de a face lumină în problema teroriștilor și de a-i judeca pe cei care au tras în oameni, în decembrie 1989 și pe torționarii sistemului comunist.

Cât privește economia de piață urma să fie făcută la noi de cei care făcuseră economia socialistă timp de 30 de ani, rămaseseră întreprinderile de stat în proporție de 98%, majoritatea în faliment subvenționate de stat administrate de consilii ocupate de sinecurile partidelor de la putere.

Ce a urmat se știe: o Românie coruptă, crize economice și sociale, cu partide extremiste în Parlament în proporție de 40%.

În concluzie spunem că istoria noastră s-a făcut cu domni și cu regi. Românii n-au ajuns la Republica Populară Română în 1947 printr-o revoluție, ci printr-o invazie care l-a alungat pe Regele Mihai. De atunci istoria s-a făcut cu secretari și prim- secretari. În Decembrie 1989, revoluția anticomunistă a fost furată de comuniștii care l-au alungat din nou pe Regele Mihai, astfel că intrarea în Uniunea Europeană și în NATO, așa cum am spus, după 17 ani.

COIFURILE DE AUR

(Urmare din pag. 4)

Și n-ar fi putut proteja capul de loviturile de sabie. De aceea istoricii au tras concluzia că aceste coifuri nu erau făcute pentru luptă, ci pentru paradă și mai ales pentru ceremoniile religioase.

Cele cinci coifuri au următoarea identitate:

- Coiful de la **Coțofenești, județ Prahova** din **aur** „electrum” masiv, are **760 gr**. Are **ochi apotropaici**, are rozete de umplutură, are scene modelate la rece pe obrăzare și pe ceafă, are calota spartă dar inițial rotundă, are pe obrăzare scene de sacrificii rituale cu detalii atât de fin cizelate încât se disting zăbalele, musculatura berbecului, pliurile mantiei. A fost găsit izolat în **1928**(9) Aparține secolului **IV î.e.n.**
- Coiful de la **Cucuteni-Băiceni județ Iași** a fost găsit în **1959** deteriorat, într-o lutărie în comuna Băiceni județul Iași, la câțiva kilometri de Cucuteni. Au fost găsite o parte din calotă și obrăzarele, care aveau împreună **500 gr.** Este confecționat tot din aur masiv în aceeași manieră, tot prin batere la rece, ca și cel de la Coțofenești. **Are ochi apotropaici**. Pe obrăzare sunt redați nobili călare, înarmați. Temele animaliere sunt specifice artei scitice, de stepă. Finisajul modelului se datorează rafinamentului artei grecești care influențează detaliile.Se poate observa caracterul militar al posesorului, pe care-l transmite modelul de pe obrăzare. Aparține secolului tot secolului **IV î.e.n.**
- Coiful de la **Peretu județ Teleorman**, a fost găsit întreg, în **1970** într-un mormânt tumular complet, nejeftuit. Are **800 gr**. Realizat prin aceeași tehnică de modelare prin

ciocănire la rece, este cel mai „vechi” aparținând sfârșitului sec. V și începutul celui de-al IV-lea î.e.n. Are modelați pe frunte aceiași **ochi apotropaici**. Alături era îngropat calul și trăsura de luptă. Era confecționat din aur și argint. Avea ochii apotropaici mari care parcă priveau „de dincolo,” înghețau, înspăimântau dar și protejau de spaime în logica simplă că puterea trebuie să excludă spaima și purtătorul coifului trebuia să reprezinte „puterea.”

- Coiful de la **Agighiol județ Tulcea**. Era din **argint**. A fost găsit în **1931** într-un mormânt care fusese deschis, se mai furase din el și se pare că și la momentul în care a fost semnalat, se fura . Locul se numea „Movila lui Uță” și iar conținutul mormântului a fost studiat de profesorii Ion Andrieșescu și Dimitrie Berciu. A fost executat tot în secolul **IV î.e.n.** tot în tehnica modelării la rece prin batere cu ciocanul a argintului și aplicarea în zone a foițelor de aur. Avea **ochi apotropaici**. După dezvelirea săpăturii, au fost descoperite două camere funerare și un dromos (un coridor), toate zidite din piatră. În afară de coif, s-au mai găsit cnemide, apărătoarele acelea pentru picioare, două rhytonuri, cinci fiale un fel de cupe, multe piese de harnașament și piese răzlețe de vestimentație. În mormânt s-au mai găsit multe piese de armură, de harnașament, vase și podoabe din aur și argint.
- Avea aceiași ochi apotropaici modelați pe frunte. Este foarte important pentru că pe una din cupe s-a găsit o inscripționare cu litere grecești: „Kotios egbeo”după care s-a putut data perioada și identifica proprietarul.
- Coiful din America Detroit. A fost examinat puțin înainte de a fi înstrăinat, de aceea nu se știu prea multe despre el. S-a observat confecționarea acestuia prin aceeași tehnică de modelare prin ciocănire la rece. Avea tot **ochi apotropaici**. A fost găsit în zona **Severin**. Era-

este confecționat din **argint**. Avea **500 gr**. Nu se știe în ce context a fost găsit.

Putem face următoarele observații care le leagă între ele creând „Frăția **celor 5 regi geți**”:

ASEMĂNĂRI:

1. Toate aveau ochi apotropaici în frunte
2. Toate aveau aceeași formă=coif cu calotă rotundă, înalte aproximativ 30cm, cu loc pentru ochi și urechi, obrăzare, confecționate din aur masiv, argint aurit și argint.
3. Toate aparțin secolului al IV-lea î.e.n.
4. Toate au fost confecționate prin tehnica de modelare la rece prin batere., de la lingou, la tablă de aur ornamentată groasă între 1 mm și 2,5 mm, la coif.
5. Toate au avut la început (nedeteriorate) o greutate de aproximativ 750 gr.

OBSERVAȚIE ... Răspândirea lor: Moldova județ Iași (Cucuteni), Prahova (Coțofenești), Teleorman (Peretu), Agighiol (Tulcea) Severin (Porțile de fier) arată o dispersie aproape pe toată suprafața actualei Româanii.

CONCLUZIE ... Se observă o unitate în diversitate a unui fenomen **unic în lume**, care are o explicație istorică social-administrativă deosebită și pe care o vom dezvolta ulterior.

NOTE

„Misterioasele coifuri antice de aur de pe teritoriul României”, Evenimentul istoric nr. 84 din 28 februarie-28 martie 2025.

„Istorii 1” , Herodot, Ed. Științifică, 1961

Wiki, AI, 2025, 2026

INTERVIU CU DUMITRU SÎRGHIE-MITIF. „SUNT, ÎNAINTE DE TOATE, UN OM CARE A PRIVIT LUMEA CU ATENȚIE ȘI S-A ÎNCUMETAT SĂ SCRIE DESPRE EA.”

Cristian Ovidiu DINICĂ

Reporter: Domnule Dumitru Sîrghie-Mitif, sunteți poet, jurnalist, pamfletar. Cum v-ați defini în câteva cuvinte?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Sunt, înainte de toate, un om care a privit lumea cu atenție și s-a încumetat să scrie despre ea. Uneori cu tandrețe, alteori cu ironie, altă dată cu o anumită amărăciune. În fond, scrisul meu nu este altceva decât o formă de mărturie. Am trăit printre oameni, le-am ascultat poveștile, le-am văzut bucuriile și micile tragedii și, fără să vreau, am început să le transform în cuvinte. Într-o singură propoziție: sunt un martor realist și romantic, în același timp, care nu poate să tacă! Sunt un fel de cartograf al urmelor – ale celor lăsate de oameni, ale celor lăsate de vreme, ale celor lăsate de tăceri. Cuvintele mi-au fost mereu harta și busola: le pictez pentru a mă regăsi, le ordonez pentru a nu mă pierde. Sunt, cred, un om care cunoaște gustul amar al adevărului și dulceața riscului de a-l rosti. Aforistic spus: eu nu caut aplauze, caut felul în care o propoziție reușește să rămână în urechea cititorului, după ce cartea sau ziarul se închide.

Reporter: Ați oscilat între jurnalism și poezie. Care dintre ele a apărut prima?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Poezia a apărut prima, pentru că ea ține de uimire. Iată cum scriam prin clasa a V-a primară, adresându-mă unei colege de bancă: „Ai vârsta florilor de mai,/ Ai vis și vița-n ochi o ai,/ O floare ești, când intri-n joc,/ Și ai, căci gura ta e foc,/ Safire-n grai”. În copilărie, ca și în tinerețe, simți lumea mai intens și ai nevoie să o exprimi. Jurnalismul a venit mai târziu, când am înțeles că lumea nu este doar frumoasă, ci și contradictorie, uneori absurdă. Jurnalismul m-a învățat disciplina faptului: lucrurile trebuie verificate, așezate într-o propoziție limpede. Dar poezia m-a făcut să înțeleg că realitatea sufletului, metafizica și transcendentul nu se termină niciodată. Poezia există sau nu. Informația la ziar are dată, loc și martori; adevărul, uneori, începe tocmai după aceea. Nu detest poezia în vers alb, chiar o practic, deseori, însă ador „dulcele vers clasic”, cum ar spune Nichita. De altfel, dualismul acesta benefic, poet-jurnalist, m-a determinat să editez, pe lângă jurnalele județene „Riposta”, „Cardinal”, „Linia Întâi” și revista lui Tudor Arghezi „Bilete de papagal”, Serie nouă, pe care am restituit-o revuisticii românești și care are, îndrăznesc să spun, o arie națională, prin colaboratorii ei... Așadar, poezia a venit înaintea jurnalismului, ca o reacție primară la lumea aceasta – o tresărire intimă, o necesitate de a transpune candoarea în versuri. Jurnalismul a sosit ca disciplină: cu realism, cu ritm și cu o cheie către lumea exterioară. Poezia m-a învățat să observ nuanța; jurnalismul m-a obligat să dau socoteală pentru observație. Aș zice că poezia mi-a modelat sufletul, jurnalismul mi-a șlefuit simțul responsabilității.

Reporter: Există un moment declanșator care v-a împins spre scris?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Nu a fost un moment spectaculos, ci mai degrabă o acumulare. Cărțile citite, întâlnirile cu oameni interesanți, întrebările pe care ți le pui despre lume. La un moment dat, simți că trebuie să pui toate acestea în cuvinte. Scrisul nu a fost o ambiție, ci o nevoie interioară. Poate și o încercare de a nu lăsa lucrurile să treacă fără sens prin viață. A fost, mai curând, o acumulare decât un fulger: primele lecturi, întâlnirile cu rosturi de oameni, fricile și fascinațiile copilăriei. Dar dacă ar fi să fiu aforistic: scrisul nu m-a ales – eu m-am ales prin el; m-am trezit într-un fel de contagiune a cuvântului și, de atunci, nu m-am mai vindecat. Nu poți opri ploaia, când norii grei s-au adunat pe cer... Am fost și sunt în diferite jurii la poezie. Și, în această calitate, am consacrat un îndemn la lectură către concurenții care s-au poziționat la subsolul clasamentului, după jurizare: „Chiar dacă voi credeți că v-ați născut poeți, citiți mai mult și scrieți mai puțin. S-ar putea să aveți mai mult succes!”

Reporter: Vă considerați mai degrabă un poet care face jurnalism sau un jurnalist care scrie poezie?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Cred că sunt un poet care face jurnalism. Poetul nu pleacă niciodată cu adevărat din cel predestinat să scrie poezie. Chiar și atunci când el scrie

un articol, rămâne o anumită sensibilitate pentru cuvânt și pentru nuanță. Jurnalismul te obligă la certitudine, dar poezia îți amintește că sensul nu se lasă închis atât de ușor. Între aceste două moduri de a privi lumea există uneori o tensiune, dar este o tensiune fertilă. Unii amici spun că, în editorialele mele, care vizează chestiuni politice, sociale și economice se găsește și multă poezie, ceea ce eu cred că nu e un păcat. Umanizez un pic conținutul editorialului, care, uneori, e foarte critic. Radical. De altfel, am avut mulți ani la rând o emisiune la Olt TV. Slatina care se chema „Poezia politici”. Unii amici îmi spuneau să-i schimb titulatura și să-i spun „Politica poeziei”... Tot cam aia e! Mă simt – și îmi place antiteza – un poet care a fost chemat la tribunalul faptelor. Chiar când semnez un text de gazetă, rămâne o undă de poezie; iar când scriu un poem, nu pot scăpa de penumbra lumii reale. Dacă ar fi să pun o etichetă, ar fi aceasta: artist cu onorariu de martor.

Reporter: Poezia dumneavoastră oscilează între lirism și pamflet. Cum se împacă aceste două registre?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Ele vin din același loc: din sensibilitate. Sunt două mușcăături ale aceleiași ființe. Iubirea deschide porțile, iar indignarea trânteste ușile – ambele sunt forme de iubire, doar că îmbrăcate altfel: iubire pentru frumos, respectiv pentru adevăr. Pamfletul e un apel la trezire; lirismul e o rugăciune în secret. În mine ele nu se bat: își împrumută cuvinte. Un vers tandru poate păstra o sabie în tâmplă, iar un pamflet poate ascunde o durere, care nu știe altă formă de exprimare decât ironia. Atunci când vezi frumusețea lumii, scrii poezie. Când vezi impostura sau nedreptatea, scrii pamflet. Nu sunt două lucruri opuse, ci două reacții ale aceluiași om. În fond, reacționezi, fie prin emoție, fie prin luciditate. Bunăoară, în poemul „Siberiile din noi”, am scris: „Ning în noi Siberiile toate,/ de la Est la Vest de pretutindeni,/ ochii noștri plânși tot cer dreptate/ și așteaptă Ziua de Armindeni”. Sau: „Între mine, femeie, și tine,/ spațiul rămas –/ tăcerea dintre două atingeri./ Pistiluri suave, stamine,/ fac un popas –/ făcând loc marilor stingeri” („Plâns înaintea unui ecou”). Sau pamflet: „Victor Ponta nu este un politician, ci o farsă perpetuă, un impostor lipsit de orice urmă de caracter, demnitate sau rușine. Fiecare pas în cariera sa a fost marcat de minciună, trădare și o lipsă totală de principii, transformându-se într-un simbol grotesc al grobianismului politic. De la plagiatul nerușinat cu care și-a început ascensiunea politică, până la ipocrizia cu care se prezintă astăzi drept „salvatorul național”, Ponta rămâne aceeași fantomă politică, capabilă să se strecoare prin fisurile unui sistem pe care pretinde că-l combate, dar din care a trăit cu nesaț și pe care l-a alimentat” („Linia Întâi”: „Victor Ponta, arhitectul minciunii și pericolul imposturii absolute”).

Reporter: Ce vă inspiră cel mai des?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Viața de zi cu zi. O discuție întâmplătoare, o amintire, o imagine de pe stradă, un gest simplu al cuiva. Poezia nu se ascunde în lucruri complicate. De multe ori ea se află chiar în lucrurile aparent neînsemnate, dar pe care le observi cu atenție. Uneori o lacrimă spune mai mult decât explicația ei. Mă inspiră tot ce are greutate, fie ea fragilă sau crudă. Realitatea imediată e atelierul; memoria e hrana; iubirea, combustibilul; revolta – scânteia; iar jocul – știința de a monta sensuri noi. Aș spune că inspirația e un fel de alchimie: pui experiența în retortă, adaugi memoria ca solvent, pui un strop de iritare și puțină joacă, apoi vezi ce mesaj distilat rămâne.

Reporter: Aveți un ritual al scrisului?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Nu cred foarte mult în ritualuri. Poezia vine atunci când vrea ea. Uneori apare în liniște, alteori în mijlocul unei zile obișnuite. Am disciplina rugătorului prudent: nu aștept revelații, fără să stau la masa de lucru. Ritualul meu este o atentă disponibilitate – să am creionul sau tastatura la îndemână, să fiu suficient de liniștit, pentru a nu fugi de idee. Poezia apare adesea când nu o chem; dar dacă nu stai, nu o prinzi. E o combinație între răbda-

re și vânătoare: veghezi, dar ești și pregătit să sari. Singura disciplină a scriitorului este să fie atent și să nu lase ideea să treacă pe lângă el. Sunt lucruri care cer grabă și altele care cer răbdare. În „Cărțile și noaptea”, Borges spunea că „poezia există sau nu”. Nu poți s-o inventezi la comandă. E metafizică și transcendent, zic eu. Inspirație. Totul e s-o treci prin sfera sufletului tău...

Reporter: Cum știți că un poem este gata?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Un poem este gata atunci când simți că nu mai poți scoate sau adăuga nimic, fără să strici echilibrul lui. Uneori lucrezi mult la un text, alteori el vine aproape complet. Important este să nu pierzi adevărul primei emoții. Poemul e „gata” atunci când încetează să te mai supere – adică nu te mai pândește niciun cuvânt care să-ți spună că ai mințit sau că ai lăsat ceva esențial neînțeles. Rescriu, pentru că onor cuvântul are strat și substrat; dar nu rescriu la infinit: când tai și adaugi, încetezi să mai vezi esența. Spontaneitatea dă viața, disciplina îi dă osatura.

Reporter: „Glonțul restaurației” este un volum cu o în-cărcătură politică. Ce v-a determinat să-l scrieți?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Realitatea în care trăim. Uneori politica devine atât de absurdă, încât pare ea însăși literatură. Am simțit nevoia să reacționez. Când limbajul public devine limbaj de mască, poezia are datoria să dezvelească adevărul. Volumul a apărut dintr-o urgență morală: nu din plăcerea de a acuza, ci din nepuțința de a rămâne nepăsător. A fost o reacție la anomalii istorice care se maschează sub termenul de „restaurare” – restaurare a unor privilegii, a unor mentalități care cred că pot ascunde incompetența sub platitudini. A fost, în cele din urmă, o pledoarie pentru luciditate. Poezia

nu trebuie să fie doar decorativă; ea poate fi și o formă de luciditate. Există momente când tăcerea devine o complicitate. Poate vă spun ceva versurile următoare: „Pe fața tovarășei Hillary – nicio cântă! / Pe fața farseorului Trump – nicio jenă! / Pe fața lui Iohannis – rânjetul lui Băsescu! / Pe fața lui Dragnea – nicio rușine! / Iar noi ? Aplaudăm și delirăm, / în numele unei crime perpetue! / Glonțul restaurației ucide, ucide, ucide...” („Glonțul restaurației”)

Reporter: În „Cu o săptămână înainte de niciodată” tonul devine mai ludic...

Dumitru Sîrghie-Mitif: Am căutat să recuperez o libertate pe care o credeam pierdută: aceea de a glisa printre posibilități fără să te simți silit să dai socoteală fiecărei propoziții. Metafora și jocul sunt modalități de a salva realul de la groaznică platitudine a literalului. Am vrut să arăt că ironia poate fi tandră, iar ludicul – grav. Schimbarea de ton e, pentru mine, o formă de sinceritate: uneori adevărul se ascunde mai bine în joacă decât în vitriol.

Viața nu este doar gravitate. Există și ironie, și joc. Uneori tocmai jocul te ajută să spui lucruri foarte serioase, dar și pline de candoare, totodată, ca în fragmentul următor: „Te voi iubi, însă, pentru ultima dată, / cu o săptămână înainte de niciodată, / te voi scoate năprasnic din minți, / cu sânii mei incendiați, / gura ta, gura mea, gurile noastre / (care- în ultimul timp – n-au cunoscut/ decât rodul pământului) / se vor mușca reciproc, până la sânge, / vom fi una cu pământul, / vom deveni o singură flacără verde, / creând astfel impresia de terminabil- interminabil, / pierzaniei duioase pogorâte în carne vom fi...” („Cu o săptămână înainte de niciodată”)

Reporter: „Genunchiul stâng” este un volum dedicat iubirii. Cât de autobiografic este?

Dumitru Sîrghie-Mitif: În poeziile de iubire mă regăsesc ca-n oglinda unei ferestre în care se reflectă și celălalt, și timpul. Nu toate versurile sunt jurnale intime; multe sunt transpuneri, amestecuri între fapt și fantezie, între ceea ce am trăit și ceea ce m-am temut să trăiesc. Dar sinceritatea e acolo: nu în istoricul faptic, ci în tensiunea emoțională. Acolo unde inima bate adevărat, autorul se recunoaște fără gesturi de mărire. Poezia de iubire este întotdeauna autobiografică, într-un sens simbolic. Nu neapărat în fapte, dar, sigur, în emoție. În aceste poeme se află o parte din vulnerabilitatea mea. Iată un exemplu: «Cărțile mele de poezie/ au început să mă citească,/ ba chiar una dintre ele/ m-a întrebat cu tupeu:/ – N-aveți de gând să vă rescrieți?/ Ați devenit o onomatopee prelungă/ și un sfâșietor semn de mirare.../ – Cum să nu, draguțo.../ voi începe această metamorfoză/ cu „Viol pe muzică de Bach”/ și, „Cu o săptămână înainte de niciodată”/ voi continua „În ordinea iubirii”/ sfârșind în „Sânge și țărână”/ cu „Genunchiul stâng”/ luat la țintă de „Glonțul restaurației”.../ Did you understand?» („Metamorfoză”). (Continuare în pag. 15)

Daria Sîrghie- Poetul Dumitru Sîrghie

IN MEMORIAM NICOLAE RADU – MEDIC ȘI SCRITOR DE MARE ANVERGURĂ

Gheorghe PANTELIMON

Cu puțin timp înainte de celebrarea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos (Sfintele Paști), cea mai mare sărbătoare a lumii creștine, am primit o veste care m-a întristat profund: pe 3 aprilie 2026 a plecat pentru totdeauna dintre noi, Nicolae Radu, medic și scriitor vâlcean de talie națională, o personalitate marcantă a medicinei și culturii românești. Sunt legat puternic din punct de vedere afectiv de familia domniei sale, pentru care am avut permanent un respect deosebit. Fratele domnului doctor, inginerul Gheorghe Ghiță, care a trecut demult la cele veșnice, a fost nașul meu de botez. Suntem consăteni, născuți pe meleagurile Cremenarilor, un adevărat colț de rai, binecuvântat de Dumnezeu, a vatră străveche de istorie și cultură atestată documentar pe 30 mai 1624, o localitate cu oameni dârzi, alcătuiți parcă din cremene, buni creștini și gospodari, urmași demni ai moștenitorilor despre care a scris în termeni elogioși ilustrul savant Nicolae Iorga – cel mai luminat om al țării, în urma vizitei pe care a efectuat-o în anul 1930.

Toate întâlnirile de pe parcursul vieții mele cu medicul și scriitorul talentat Nicolae Radu au avut valențele unor veritabile sărbători, încărcate de bucurie și emoție. Ele mi-au trezit sentimente de nostalgie, care îmi aminteau de anii copilăriei și adolescenței, perioade în care studentul la medicină și mai târziu tânărul medic era idolul nostru, al liceenilor din Cremenari. Întotdeauna am nutrit sentimente de admirație față de intelectualul cu vocație Nicolae Radu, care nu a primit nimic facil de la viață, iar tăria de caracter și personalitatea sa puternică l-au ajutat să surmonteze adversitățile, ca un veritabil luptător și învingător.

Fiind născut tot în Făurar, ca marele Brâncuși, am fost convins că a urmat cu sfințenie îndemnul genialului sculptor: „Creează ca un zeu, comandă ca un rege și muncește ca un rob”. După ce s-a stabilit în Franța și mai ales după anul 2000 vorbeam la telefon destul de des, fiindcă dorea să afle ce se mai întâmplă în Râmnicu Vâlcea, în județ și mai ales în comuna noastră Galicea și de fiecare dată repeta aceeași dorință arzătoare: „să nu lăsăm Cremenarii să moară”. Aprecia activitatea Primăriei Galicea, realizările pe linie edilitar-gospodărească și cultural-spirituală, care au transformat înfățișarea comunei și a satului Cremenari. S-a bucurat foarte mult în 2017, când a aflat că s-a tipărit monografia „Cremenarii Argeșului”, pe firul istoriei până în anul 1968, la Editura Geo din București, autori – Teodor Mavrodin, Gheorghe Cincă și Marin Cercel, că domnul Constantin Bălăsoiu, fiu al satului, a scris în 2025 cartea „Cremenari – Biserica. Eroii satului” și a inițiat ridicarea monumentului eroilor cu ajutorul Primăriei Galicea, care a fost dezvelit și sfințit pe 10 mai 2024, de Izvorul Tămăduirii.

Am scris mai multe articole despre viața și activitatea

prodigioasă a domnului doctor Nicolae Radu, care au fost publicate în antologia omagială îngrijită de Ioan Barbu și Emil Pădurețu, intitulată „De-aș avea...” Nicolae Radu – 85, apărută în 2019 la Editura „Antim Ivireanul”, condusă de ziaristul și scriitorul de marcă Ioan Barbu.

Nicolae Radu a fost o personalitate plurivalentă, cu o biografie spectaculoasă. Pentru a-i cinsti memoria vom reaminti date esențiale despre opera și activitatea sa pe tărâm medical, literar, cultural, social, fiindcă a fost un om în slujba semenilor, care a luptat pentru triumful dreptății și adevărului. S-a născut pe 25 februarie 1934, în fosta comună Cremenari – din 1968 localitate componentă a comunei Galicea, din județul Vâlcea. Este cunoscut în județul nostru și la nivel național ca medic, filozof, istoric, poet și prozator prolific. În perioada 1940-1945 a urmat școala primară din satele Cremenari și Bratia Deal, sub îndrumarea învățătorului Dumitru Tomulescu, un dascăl haretian, cu un larg orizont cultural. În anul 1952 a terminat Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea – o unitate etalon a învățământului preuniversitar românesc, încadrată cu profesori eminente. În 1959 a absolvit Facultatea de Medicină Generală din București, iar în 1974 a doua facultate (cursuri fără frecvență) de Istorie – Filozofie, secția filozofie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A fost unul dintre cei mai apreciați anesteziști reanimatori și a profesat ca medic specialist, apoi ca medic primar, Șef de secție Anestezie și Terapie Intensivă la Spitalele: „Grivița” (în prezent „Sfânta Maria”), „Panduri” și „Titan” din București. În anul 1974 a obținut doctoratul în Științe Medicale. Între 1977-1979 și 1993-1994 a lucrat la două spitale din Libia, pe continentul african. De asemenea a navigat în Oceanul Atlantic, pe un vas de pescuit, ca medic.

În paralel s-a afirmat și în cercetarea științifică. Este autorul a cinci tratate de specialitate, publicate la Editura Medicală și Editura Academiei: Anestezie și Reanimare, Imunopatologie Chirurgicală, Manual de Anestezilogie, Antibiotice și Imunitatea și Manual de Terapie Intensivă. A prezentat experiența sa în practica medicală în peste 70 de lucrări științifice la diferite simpozioane și congrese.

A fost membru al Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România, al Uniunii Mondiale a Medicilor Scriitori, membru fondator al Societății de Anestezie și Terapie Intensivă din România și membru fondator al Societății de Acupunctură din România. Până la vârsta de 60 de ani, când s-a pensionat, a consultat și acordat asistență medicală unui număr de peste 40.000 de bolnavi. În anul 1994 s-a stabilit în Franța, în orașul Bourg-en-Bresse, situat la 60 kilometri de Lyon, împreună cu soția sa Olga, medic psihiatru și cu fiul lor Mircea, care a îmbrățișat aceeași carieră profesională ca părinții. Dar sufletul distinsului doctor Radu a rămas întotdeauna la Cremenari.

Mai ales după pensionare, s-a afirmat ca scriitor îndrăgostit de viața rurală, contribuind la înflorirea prozei portretistice românești. În 1968 a debutat în presa literară, în revista „Amfiteatru”. După volumul de poezii „Rugăciune pentru cuvinte” – apărut în 2001 la Editura Dascăl din Bucu-rești, a publicat „Cerbul de la Tufanul Trăznit”, „Jurnal african”, „Memoria uitată”, „Paradisul Mateilor”, „Memorie resuscitată”, „Idoli uitați”, „Portrete”, „Cerbul Acteon”, „Mateii”, „Memorie incomodă” și „Abecedar pentru înaintați” (2015).

Lucrările literare ale scriitorului Nicolae Radu au fost adunate în patru volume „Opera Omnia”, tipărite în anul 2017 la Editura „Antim Ivireanul” Râmnicu Vâlcea, cu dedicația „soției Olga și fiului Mircea – cu dragoste”. Ele au fost realizate cu sprijinul Asociației Culturale „Curierul de Vâlcea” și însumează 1651 de pagini. Așa cum sublinia ziaristul și scriitorul Ioan Barbu, prieten statornic al medicului, cărțile lui Nicolae Radu sunt bogate în idei, pline de sevă și încărcate de morala creștină. Mai multe opere au fost lansate la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea.

Din anul 2008, Nicolae Radu a devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România, primind recomandări de la Mihai Șora, C.D. Zeletin și Doru Moțoc. A primit mai multe distincții dintre care menționăm: Marele Premiu, Diploma de Onoare „Curierul de Vâlcea”-24 și trofeul „Cerurile Oltului”, la Salonul Național de Literatură „Rotonda Ploilor Aprinși” – 2014. În anul 2005 i s-a atribuit titlul de Membru de Onoare al ziarului „Curierul de Vâlcea” iar în 2008, Forumul Cultural al Râmnului i-a acordat Diplomă de Excelență în domeniul literaturii pentru publicarea volumelor în proză „Paradisul Mateilor” și „Memorii uitate”.

Cărturarul luminat Nicolae Radu a fost un patriot autentic care a iubit satul natal Cremenari, pe care l-a înfrățit cu o localitate din Franța; a respectat consătenii, i-a ajutat să-și rezolve probleme sociale și de sănătate și s-a bucurat de aprecierea și prețuirea acestora. Pe 18 august 1998, Consiliul Local i-a conferit titlul de Cetățean de Onoare al comunei Galicea, județul Vâlcea. Om credincios, doctorul Nicolae Radu și familia Florian Mărcine au ctitorit un lăcaș de cult în vechiul cimitir al satului Cremenari, care a fost sfințit pe 19 iulie 2003 și poartă hramul Sfântului Ierarh Nicolae.

„Doctorul”, cum i se spunea în sat, a plecat pentru totdeauna dintre noi dar numele său va rămâne înscris la loc de cinste în istoria Cremenarilor și a comunei Galicea. Toți cei care l-am cunoscut și apreciat îi vom păstra în inimile noastre o frumoasă amintire. Drum bun printre stele, unde vă este locul, domnule doctor și bunul Dumnezeu să vă aibă în paza sa!

Pentru activitatea prodigioasă pe care a desfășurat-o Nicolae Radu propunem Primăriei Galicea și Consiliului Local să facă demersurile necesare, iar Căminul Cultural Cremenari să-i poarte numele.

REUNIUNEA DE LUCRU A JURNALIȘTILOR DIN FILIALA UZPR-OLT

Ana VASILE

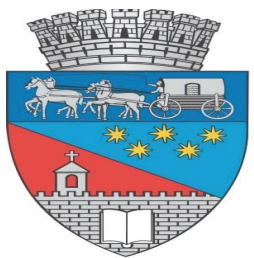
Duminică 19 aprilie 2026, începând cu ora 13,00, timp de 3 ore la „H.R.Dalex” din Drăgășani, ca urmare a invitației vicepreședintelui filialei, George Tulea, au participat la o reuniune de lucru, colegi care publică frecvent în presă. Mulți dintre dâșii au fondat și întrețin reviste print cu articole, dar și cu finanțare proprie. Dar iată colegii participanți, în ordinea în care au intervenit: Ștefania Mărineanu, care de câțiva ani a preluat revista „Scurtcircuit Oltean”, pe hârtie, o redactează și o finanțează; Marian Teodor Popescu, redactor la „Cuvântul Argeșan” (redactor-șef, colega noastră Cristine Bernadette Rousseau, care e și director la revista filialei noastre, „Popas Jurnalistic și Literar-artistic”); Sergiu Ștefan Gorjan, publicist în presa vâlceană; Rodica Felicia Matei, director și editor la editura KITCOM; Maricela-Paraschiva Buicescu, co-fondator la revistele: „Popas Jurnalistic...” și „Cozia & Oltul”; Ion Talpoș, reporter de teren și redactor la „Mesagerul de Sibiu”; Tiberiu Zamfir fondator al revistei „Glasul Coziei” și redactor la „Mirajul Oltului”; Valerica Predescu, fondator și redactor-șef revistă școlară; George Tulea cu activitate de fotoreporter, reporter de teren, redactor și redactor-șef în presa scrisă de la Drăgășani; Alexandru Diamant, fondator și redactor-șef al revistei „Vocea Romilor”, cu fonduri proprii; Ion

Nicolae Gelu, fondator și redactor-șef (cu finanțare personală), a revistei „Accede”; Mihai Grigoroșcuță, redactor, redactor-șef la „Oltul”, „Scânțea”, AGERPRESS; Paulian Buicescu, co-fondator al revistelor: „Mirajul Oltului” și „Popas Jurnalistic...”.

Din pricina stării sănătății precar-instabile, au trimis prin mandat colegial: Cristine Bernadette Rousseau, director-realizator al revistei „Popas Jurnalistic...” „, prin colegul Marian-Teodor Popescu; Constantin Geantă, fondator (cu 80% bani personali+20% colegi co-fondatori) și redactor-șef a 11 reviste la Călmănești („Trustul de Presă Mirajul Oltului”), prin colegul Tiberiu Zamfir; Ion Tîlvănoiu & Florentina Tîlvănoiu, fondatori și „făcători” cu bani personali ai revistei „Memoria Oltului și Romanaților”, prin colegul George Tulea care i-a postat dorințele trimise în scris... Toți participanții (fiecare în parte), au venit cu propuneri pentru o mai bună activitate jurnalistică, dar și relatări de bună practică. Toți cei prezenți fizic și cei prin mandat, merită toată recunoștința pentru că chiar sacrifică resurse de timp și financiare pentru propagarea informației către publicul cititor, dar și maxime felicitări pentru că sunt caractere verticale, de adevărați jurnaliști!

Dat fiind că a doua zi (20 aprilie), vom sărbători prin muncă-„Ziua Internațională a Presei Libere”, colegii și-au urât: „La mulți ani”!, dar și tuturor colegilor jurnaliști de pe Terra!

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS

SR EN ISO 9001:2015 410/C

SR EN ISO 14001:2015 223/M

SR OHSAS 18001:2008 190/HS

SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

ECHIPELE DADP TRATEAZĂ ÎN MOD EGAL CENTRUL ȘI PERIFERIA RÂMNICULUI

Echipele DADP lucrează la fel de intens și în centru, și la periferiile Râmnicului: străzi reparate, asfaltate și noi locuri de parcare...

Trei fronturi de lucru sunt deschise în această săptămână de către echipele Direcției Administrarea Domeniului Public din cadrul Primăriei Municipiului. În vecinătatea Spitalului Vechi, după reconfigurarea zonei prin amplasarea stației de taxiuri de-a lungul bulevardului Nicolae Bălcescu și crearea mai multor locuri de parcare pe locul ocupat anterior de chioșcuri, se lucrează la reabilitarea fostei stații de taximetre (lângă toaleta publică), unde se vor amenaja alte noi spații de parcare, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.

În altă parte a Râmnicului, pe strada Înătești, se intervine pentru reparații la carosabil pe un segment de aproximativ 800 m de dincolo de intersecția cu strada Viilor, și pentru ridicarea la cotă a 10 cămine de canalizare. Iar la limita cu comuna Vlădești, salariații DADP derulează o lucrare de anvergură pe strada Aranghel, unde astăzi, după finalizarea etapei de pregătiri, a început asfaltarea unei porțiuni de aproximativ 300 m dinspre capătul de la Biserica Aranghel în jos (inclusiv amenajarea unei parcări, foarte necesare, în fața lăcașului de cult), după ce, recent, tot aici au fost amenajate ziduri de sprijin pe ambele laturi ale străzii.

Biroul de Presă

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (Urmare din pag. 5)

Într-un cuvânt, un istoric cu vocație și misiune de **intelectual al Cetății**. Această autoritate profesională și morală îl îndreptățește să argumenteze diferența între autenticitate și impostură, în lumea intelectualilor. Să-l ascultăm: „Timpul ne oferă tot mai mult posibilitatea de a constata că adevăratul intelectual nu poate fi definit prin cărțile pe care le-a învățat și prin diplomele pe care le-a obținut. Ne convingem, pe zi ce trece, că un intelectual **autentic** este un om pentru care viața sufletească există, el este preocupat, în primul rând, de valori spirituale care sunt alese din zona cunoașterii științifice sau a gândirii filozofice și a creațiilor artistice. Intelectualul adevărat, după ani de permanente căutări în noianul cărților citite cu multă migală și sârg, descoperă, nu cu puține satisfacții, un

drum neted, așezat pe stâncile biruinței și ale recunoașterii de sine. Bucuria lui este scurtă, dar profundă. El știe că nu-și aparține și, iarăși își continuă drumul la **chemarea înțelepciunii timpului**. Perseverența muncii sale, modestia și cinstea ce-l caracterizează constituie adevărate blazoane ale personalității sale impecabile. El este un om nu numai instruit, ci, mai ales, **educat**. Celălalt intelectual, **impostor** (...) își trăiește numai «clipa». Este conștient că nu rezistă în fața timpului, că în curând va deveni o relicvă, că va fi un «nemic» și-atunci folosește, în scopuri machiavelice, cea mai sofisticată tehnică a demolării semenilor săi: «buldozerul». Tot ce este creație, muncă cinstită și onestă, tot ce este înălțător și moral, el distruge în numele «democrației» și «libertății».

Ceilalți, oameni de bun simț, înspăimântați de curajul diabolic și imbecil al «impostorului» se retrag în carapacea lor, uimiți, nedumeriți. Intelectualul «impostor», prin zgomotul ce-l face, prin sloganurile și amenințările ce le lansează, produce derută – ceea ce și urmărește –, el profită de inexistența coeziunii morale și profesionale și, în cele din urmă, intră ca un **demon** chiar și în sufletele semenilor săi.” În loc de concluzie, autorul ne îndeamnă : „**Feriți-vă de impostura intelectuală!**” (titlul eseului publicat în 2008 și republicat în *Oameni și fapte din istorie. Studii și articole*. Ed. a II-a, revăzită și adăugită. Edit. Fântâna lui Manole, Edit. Intol Press, 2024, p. 891).

Iată mesajul testamentar, formulat într-o autentică și expresivă pagină literară, al unui intelectual adevărat al Cetății – pentru intelectualii de azi și de mâine, din Vâlcea, din țară, din lume...

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

(Urmare din pag. 7)

O smicea și la Viața Românească, nr.2. Editorialul lui Nicolae Preliceanu are un titlu insoțit: „Incredibilități» și pune sub semnul întrebării, într-o ironie evidentă: „o serie de situații, întâmplări, credințe, reasezări, încălcări ale unor legi și reguli până acum acceptate». Iată și alte fragmente: „n-aș fi crezut că o revoluție, totuși, politică, va <<elibera >> literatura de canoanele la care o spuneau prejudecățile de altădată, adică valoarea estetică primează dacă vrei să-ți introduci gândurile în poezie, proză, chiar eseu și critică literară»; sau, într-o ordine-în fapt, dezordine a politicului: „ați fi crezut, în calitate de oameni cu capul pe umeri, neghilotinat încă deci, că șeful unui stat, considerat până mai ieri model al democrației în lume, poate emite pretenții care stau bine, ca să nu zic se potrivesc, mai degrabă dictatorilor din toate țările?(...) Și că de-acum încolo s-a terminat cu succesiunea istorică a generațiilor în literatură și în arte în general, totul reducându-se la un comparativism fără un orizont rațional? Ați fi crezut că în literatura noastră o să dispară ordinea cronologică, adică Eminescu se va naște oricând și oriunde, sau deloc, pentru a-i face loc lui Cutare care e mult mai mare.» La rubrica Eveniment, același Nicolae Preliceanu semnalează o montare de excepție, în regia lui Yuri Kordonsky, la Teatrul Excelsior, după „Metamorfoza” lui Kafka- „spectacol absolut extraordinar» și al cărui substrat, cu absurdul bine cunoscut, prelungește cumva gândurile din editorial. La Spectator-spectacolul „Doctorul”, în regia lui Andrei Șerban, despre lumea de azi, plină de ideologii. Alte semnături, selectiv: Gheorghe Grigurcu, Ion Pop, Aurel Codoban, Alexa Visarion, Florin Toma, Liviu Capșa, Hanna Bota, Liviu Ioan Stoiciu, Sebastian Reichmann, Sonia Elvireanu, Vianu Mureșan, Mircea V. Ciobanu ș.a.

O coroană din ramuri de salcie la România literară, nr.11-12. Puzzle-ul lui Gabriel Chifu: „Caleidoscop» atacă o problemă spinoasă: receptarea operei literare și criteriile de apreciere. La rubrica sa, Vasile Spiridon este la datorie cu „Veghea casei Ibrăileanu.» Revista ne oferă un regal, paginile inedite: „Nu sunt un sceptic perfect» ale lui Emil Cioran. Am ales acest număr pentru ancheta lui Cristian Pătrășconiu, cu o întrebare atât de neliniștitoare, chiar dureroasă, pentru cei mai mulți dintre noi, la care și eu caut un răspuns: „Ce veți face cu cărțile din biblioteca dumneavoastră?» Au răspuns, în ordine alfabetică, 46 de poeți, prozatori, critici și istorici literari, traducători. Eu n-am fost interogată! „Ce veți face,

așadar, cu cărțile din biblioteca dumneavoastră? Cui le veți lăsa? Unde vor ajunge ele? În ce lume vor rămâne cărțile din biblioteca dumneavoastră?» Toate răspunsurile merită citite și citate. Unele sunt de o tristețe copleșitoare, altele pline de neliniște, altele-resemnate. Întrebarea tulbură nu doar omul, ci, cred, lumea întreagă. E despre memorie. Biblioteca personală este un fel de autoportret. Sunt și unele răspunsuri, este drept, puține, foarte puține, încărcate de o undă de speranță. Pentru frumusețea lor și pentru utopia din ele, am ales niște fragmente din câteva răspunsuri. Iată ce spune Alexander Baumgarten: „Ce va fi cu ele după ce mor, sau ce fac cu ele dacă ajung interzise sau desuete? În ambele cazuri, cel mai prudent ar fi să le îngrop, fiindcă soarta bibliotecilor private s-a schimbat radical, iar dacă ar fi puse la index, nu mai pare nici prea sigur să pleci cu ele în Persia, ca în 529. Așadar, am să le îngrop meticuloasă. Pe Emil Brumarul îl voi scufunda într-un borcan cu muștar, am citit că dorea acest lucru. Din toată opera lui Noica, plus Jurnalul, va ieși un arbore cu un rod care ne va arăta cum e cu puțință ceva nou. Din Arghezi să iasă flori micuțe și albastre de primăvară, iar în sângele voinicului voi recunoaște cartea aia roșie din seria veche a Bibliotecii pentru toți cu poemele lui Labiș. În baltă cu Omar Khayam, să iasă suferi. La Liliaci trebuie pus mai la orizont, ca să atingă marginea lumii. Dar ce să fac cu Groșan, dragul de el, cu O sută de ani de zile la porțile Orientului? O să îl las să se facă pom mare, să mănânce tot neamul din el și să aibă fructe vrăjite, cine le mănâncă să se prăpădească de răs.» Al doilea răspuns este un fragment din răspunsul lui Ioan T.Morar: „Poate că, în zilele care ne-au mai rămas fiecăruia, ar trebui să învățăm câte ceva din respectul pentru carte chiar de la Poporul Cărții. Care le depozitează într-o încăpădere specială a sinagogii. Când aceasta devine neîncăpătoare, conținutul este îngropat în cimitirul evreiesc, asemeni cu o înmormântare umană, cu demnitate. Cărțile sunt puse în vase de lut sau containere curate și coborâte în mormânt („praf în țărână întorcându-se»). Uneori se îngroapă lângă mormântul unui rabin sau savant Torah (ca o onoare suplimentară). Cărțile sunt trecătoare, ca și noi. Doar că au viață mai lungă și luminează mai multe generații». Varujan Vosganian, cu o răscolitoare zicere: „Cărțile astea, mai ales, mi-ar plăcea să rămână dincolo de mine în biblioteca familiei, să le mai răsfoiesc când, de Paștele morților, porțile dintre tărâmuri se deschid.» Eu n-am un răspuns, deocamdată și murmur trei versuri: „Aproape-i secerișul.Ce vers ai/ când în țărână/te vei întoarce /el să ne rămână?...» Aștept inspirație de la cununa din smicele de salcie. Și pentru voi, cititorii mei, o cunună din mlădițe de salcie.

MUZICIENI ROMÂNI - APRILIE

GRIGORAȘ DINICU (3.04.1889 București - 28.03.1949 București)

Violonist și dirijor român de origine română, cunoscut pentru compoziția sa din 1906 "Hora stacato" a luat primele lecții de vioară cu Moș Zamfir un lăutar bătrân, apoi a urmat Conservatorul de Muzică din București unde l-a avut ca profesor pe Carl Flesh. Examenul de licență l-a dat în anul 1906 pe scena Ateneului Român când a interpretat partea solistică a Concertului numărul 1 pentru vioară și orchestră de Niccolò Paganini. A lucrat ca instrumentist la Orchestra Simfonică a Ministerului Instrucțiunii Publice (1906 – 1908), violonist al Filarmonicii, șef de orchestră de muzică populară (1906 – 1946), concertmaistru al Orchestrei Pro Muzica (1938 – 1940). Activitatea artistică (selectiv): Hora stacato (1906), Hora măștișorului, Ceasornicul, Căruța poștei, Hora Spiccato.

MODEST CICHIRDAN (13.04.1941 Lipcani, Hotin - 18.07.2020 Craiova)

Dirijor și instrumentist român a urmat școala primară și liceul în Râmnicu Vâlcea. Studiile muzicale (violoncel) le-a început la Râmnicu Vâlcea cu Leca Morariu și Teodor Geantă, apoi în perioada (1961 – 1966) a urmat cursurile Conservatorului "Ciprian Porumbescu" din București unde i-a avut ca profesori pe Ion Cheptea (contrabas), Ioan Chi-

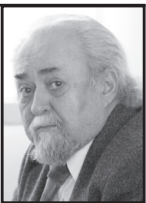
rescu (teorie și solfegiu) și Myriam Marbe (armonie). A debutat ca dirijor la pupitrul filarmonicii din Arad în anul 1966. A lucrat ca instrumentist (contrabas) 1966 la Filarmonica de Stat din Timișoara unde a înființat și condus orchestra de cameră a filarmonicii (1969). S-a perfecționat în activitatea de dirijat luând lecții cu Remus Georgescu (Timișoara) și Mircea Cristescu (București), director și dirijor al Filarmonicii din Botoșani (1972 – 1986), dirijor (1986 – 2003) și director (1986 – 1990) al Filarmonicii Oltenia din Craiova, director al Teatrului Liric "Elena Teodorini" din Craiova (1991-1994), dirijor la Orchestrei Europene Karmelos, Italia (2003). Activitatea artistică (selectiv): repertoriul său simfonic cuprinde lucrări ale unor compozitori celebri: Salieri, Mozart, Berlioz, Brahms, Beethoven, Strauss, Prokofiev, Sostakovici etc. De asemenea a dirijat opere ca Flautul fermecat Bărbierul din Sevilla, Rigoletto, Boema, Tosca etc.

VASILE SPĂTĂRELU (21.04.1941 Tâmbna, Mehedinți - 24.03.2005 Galați)

Compozitor și profesor român a urmat clasele elementare la școala "Madona Dudu", gimnaziul la Școala de Muzică din Craiova (1951-1952) și Brașov (1952-1954) al specializarea corn cu profesorul Leopold Gutu și Ilie Coloianu, apoi liceul la Școala Specială de Muzică din

Timișoara (1954-1957) unde i-a avut ca profesori pe Ștefan Bunea (corn), Miron Șoarec (pian), Vasile Ijac (armonie), Eugen Căteanu (compoziție), Sanda Faur (teorie și solfegiu). A continuat pregătirea muzicală al Conservatorului de Muzică "Ciprian Porumbescu" din București la secția de compoziție (1960-1963) sub îndrumarea profesorilor: Ioan D. Chirescu (teorie și solfegiu) Ion Dumitrescu (armonie), Alfred Mendelson (orchestrație), Anatol Vieru (compoziție). A lucrat ca pianist și preparator la disciplinele contrapunct, orchestrație și compoziție la Palatul Copiilor (1963-1973), profesor la Conservatorul "George Enescu" din Iași la disciplinele compoziție și armonie (1973-1991), profesor la Universitatea de Arte din Iași (1991-2005) la catedrele de compoziție și armonie. În anul 1967 a devenit membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Activitatea artistică (selectiv): lieduri – Pastel (1967), Adolescență (1975); muzică de cameră - Sonată pentru pian (1962), Sonatină pentru pian (1989), Cvartet de coarde (1982); muzică simfonică – Dumbrava minunată (1965), Pro memoria (1996), Epitaf (1989); muzică vocal simfonică – Inscricție (1969), Jertfă (1984), Poemă finală (1992); coruri- Țara mea (1969), Ofrandă (1971), Crizanteme (1980); teatru muzical – Prețioasele ridicole (1985); Muzică de scenă – Anton Pann (1966), Livada cu vișini (1978), Cei trei mușchetari (1980).

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

PAULIAN BUICESCU

De Prohod...

Să încercăm în seara asta, de-acas' un pic să ne urnim Și-n Casa DOMNULUI, simbolic, doar prin Prohod să suferim... De-om dobândi măcar mesajul Jertfirii Celui Pătimit Vom reveni curați acasă și cu păcatul răstignit!

De vom urca empatic scara, pe drumu-acela dureros
Ne-o curăți prin lacrimi Crucea, Mântuitorului CHRISTOS!

Atunci să mergem la-Înviere!

Dacă Postit-am pentru DOMNUL și am trăit ce-a Pătimit
De ne-am iertat unii pa alții, cu Cina ne-am împărtășit,
Atunci să mergem la-Înviere, în cartier, comună, sat
Și să primim LUMINA Sfântă, a Celui Care, a-Înviat!

INTERVIU CU DUMITRU SÎRGHIE-MITIF

(Urmare din pag. 12)

Reporter: Cum a decurs colaborarea cu marele artist artist plastic Dan Neamu pentru ilustrațiile volumului? V-a influențat vizualul în vreun fel procesul de creație?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Colaborarea a fost un dans. Dan a intrat în text ca un cititor exigent și a răspuns cu desenul ca formă de replică. Vizualul nu mi-a scris poemele, dar mi le-a arătat altfel: mi-a scos la lumină umbre pe care nu le observasem. Când vezi o imagine care-ți însoțește versul, începi să-ți asumi alte tăceri; uneori un desen îți spune: „aici nu trebuie vorbit”. În concluzie: ilustrațiile au fost o oglindă care mi-a făcut poemele mai transparente. Iar, pe o aripă a copertei trei, i-am închinat un poem: „PANA LUI DAN NEAMU” „Solemn, cu pana lui inspiratoare, Dan Neamu-ntruchipează Cerul-/ Apoi, în Spațiul dintre Cer și Mare,/ El descifrează, pentru noi, Misterul.../ / Misterul sacru, dintre Spațiu și Ființă,/ Misterul dintre Timp, Răstimp și Vis-/ Dintre Credință, Gând, Suflet, Priință,/ Și-apoi sublimul dintre Iad și Paradis...// Discret, vă spun: nu El conduce pana-/ Ci pana-l sublimează pe marele artist,/ Căci, Doamne, pana-i Sufletul pe Prana,/ Oricăui mare pictor, născut idealist-/ E metafizica deplină, totul, visul, hrana,/ Unealta unui meșter existențialist...”

Reporter: Jurnalismul v-a oferit o perspectivă directă asupra realității sociale și politice. Cât de mult se infiltrează această experiență în poezie?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Mult mai mult decât aș admite la o primă vedere. Poezia mea poartă urmele străzii, ale conferințelor, ale poveștilor auzite în interviuri. Chiar atunci când caut o limbă a tăcerii, rămân cu eoul vocii societății. Poate că metafora mea preferată e contaminarea: jurnalismul moare puțin în poezie, iar poezia se pierde nițel în jurnalism – și rezultatul e de-un farmec aparte.

Reporter: Credeți că poezia mai poate avea un rol critic în societate?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Da, dar rolul ei nu e de tribună masivă; e de lentilă care focalizează. În epoca scroll-ului, poezia rămâne locul în care o propoziție poate opri un minut de viață – și acel minut poate schimba o perspectivă. Critica poetică nu învinge întotdeauna prin forță, ci prin persistență: reamintește, pune în oglindă, dă sens. E o armă mică, dar de o precizie teribilă. Poezia nu schimbă guverne, dar poate schimba felul în care un om privește lumea. Iar

uneori această schimbare este începutul tuturor celorlalte. Referindu-se la penetranța Cuvântului, Nichita Stănescu îi spunea, cândva, Anei Blandiana: „*Ai grijă, Dor, cuvinteleucid mai tare decât glonțul!*” Sub acest semn am scris și eu următoarele versuri: „*Nu ridicăți statui,/ O carte e de ajuns,/ Când lacrima ei plânge/ Ce alții au ascuns.*”

Reporter: Cum vedeți relația dintre luciditatea jurnalistică și sensibilitatea poetică? Se completează sau se contrazică?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Ele se completează ca două instrumente ale unui singur observator: una taie cu claritate, cealaltă mângâie cu ambiguitate. Luciditatea jurnalistică te scoate din iluzie; sensibilitatea poetică te-așază în fața paradoxului. Aforistic: jurnalismul spune „asta s-a întâmplat”, poezia spune „asta înseamnă ceva”. Fără amândouă, viziunea rămâne parțială.

Reporter: Care sunt elementele definitorii ale stilului dumneavoastră poetic?

Dumitru Sîrghie-Mitif: S-ar putea sintetiza în trei termeni: tăietură, tandrețe, umor trist. Tăietura pentru precizie, tandrețea pentru empatie, umorul trist pentru supraviețuire. Stilul meu caută lucruri simple spuse, cred eu, clar, încât să lase coardele cititorului să vibreze încă o vreme.

Reporter: Există autori care v-au influențat decisiv sau v-au însoțit în formarea vocii literare?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Da. Eminescu, Arghezi, care a schimbat sintaxa poeziei românești, apoi, Nichita Stănescu și Marin Sorescu. I-am purtat și-i port în partea de primăvară a inimii, ca luminători de cale... Sunt și alți autori clasici și contemporani, poeți care m-au învățat să tai din poezie ceea ce nu servește adevărului artistic și prozatori care m-au învățat economia povestirii. Influența nu e un păcat, vocea se naște din dialog și ceea ce rezultă te reprezintă de-a pururi.

Reporter: Ironia, tandrețea și luciditatea coexistă în multe dintre textele dumneavoastră. Cum găsiți acest echilibru?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Prin acceptarea faptului că suflul nu e monolitic. Echilibrul nu e un algoritm, e o conviețuire: la un moment dat ironia pornește ca armură, tandrețea ca antidot, luciditatea ca hartă. Învăț să nu le forțez; le las să intervină acolo unde contextul cere. Uneori echilibrul e consecința unei tăieri precise: elimin ce nu ține de adevăr și păstrez restul.

Reporter: Ce vă emoționează cel mai mult în viața de zi cu zi?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Micile gesturi care confirmă uma-

nitatea: o mână întinsă fără așteptare de recompensă, o frază spusă cu curaj, o plecare făcută cu demnitate. Emoția pentru mine n e spectaculoasă; e discretă, aproape domestică. Acolo se ascund adevăratele spaime și adevăratele mângâieri.

Reporter: Ce vă enervează cel mai tare?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Lăcomia de sens – adică politețea formală însoțită de vacuitatea intențiilor. Mă enervează mai puțin greșeala decât aroganța de a pretinde că ai făcut bine când, de fapt, ai făcut rău. Arogantul care se autodefineste drept expert... Mă enervează impostura sigură pe sine. Este una dintre marile comedii ale epocii noastre.

Reporter: Dacă nu ați fi fost poet și jurnalist, ce alt drum credeți că ați fi urmat?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Probabil un fel de povestitor, ca Mama. Există oameni care nu pot trăi fără cuvinte. Chiar dacă îmi lipsește harul oratoric al Mamei, în scris, pot să mă joc cu cuvintele. Uneori, chiar cu succes.

Reporter: La ce proiect literar lucrați în prezent?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Lucrez la o carte care respiră între genuri: fragmente de jurnal, poeme lungi și eseuri scurte care se caută reciproc. Se cheamă „*Cartea nimănui*”, adică a tuturor. Apoi, un volum de critică literară numit „*Anatomia unui poem*”. Încerc să prind acele mici irizări ale timpului nostru, acele felii de viață care, puse una lângă alta, sper să alcătuiască o privire mai lungă. Și așa mea vrea ceva: să-mi public teza de doctorat cu privire la viața și opera „*ultimului gândirist*”, Pan. M. Vizirescu.

Reporter: Vă tentează să abordați și proza sau rămâneți fidel poeziei?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Mă atrage proza ca o mirabilă tentație a unei camere mai mari: acolo poți sta mai mult cu personajele, le poți asculta respirația. Nu e trădare față de poezie; e doar o extindere a terenului de joacă. Poezia rămâne centrul, proza – dulcea periferie, ca loc de refugiu, unde pot să mă plimb cu plăcere, „*la umbra unui crin în Paradis*”, vorba lui Mircea Eliade.

Reporter: Cum v-ar plăcea să fie percepută opera dumneavoastră peste două decenii?

Dumitru Sîrghie-Mitif: Mi-aș dori să fie citită nu ca o vitrină a epocii, ci ca un instrument de apropiere: o carte care să-i ajute pe oameni să recunoască acel ceva esențial în amintirile lor. Mi-a plăcea să se spună: „*a scris din obligație față de adevăr și dintr-o tandrețe care nu se termină la primul spectacol. Aici a scris un om care a crezut în cuvinte și în adevăr.*” Dacă se va întâmpla asta, înseamnă că nu am trăit chiar degeaba.

FERESTRE CĂTRE DIVINITATE

Marius DRĂGHICI

„Școala de la Vlădești”, grup condus de criticul Luiza Barcan, expune împreună cu invitații săi creații iconografice pe simezele de la galeria Artex, eveniment cultural ajuns la a doua ediție în perioada Sfintelor Sărbători Pascale, organizat de Filiala Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România în parteneriat cu Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și Uniunea Artiștilor Plastici din România. Vernisajul expoziției „Salonul Anual de Icoane” a avut loc joi 2 aprilie 2026, ora 18:00, proiect coordonat de Luiza Barcan și curatori de Filigean Ion împreună cu Părăușeanu Sorin Ioan care vă prezintă ferestre către divinitate ale iconarilor Bozga Laurențiu, Cantea Augustin, Costea Tania, Diaconu Dan, Filigean Aurora, Filigean Ion, Ionescu Irina, Ionescu Mihail, Jijeu Andra, Maxim Bogdan, Oancea Codruț, Părăușeanu Sorin Ioan, Pisăru Filofteia, Popescu Gabriela, Țanea Constantin, Vasii Petru și ale invitaților Dumitrescu Liviu, Popescu Cristian, Căldărușa Florin, Dricu Dragoș, Lembrău Iulian, Pater Karla, Pater Alin, Oancea Gabriel, Ionescu-Berechet Cristina, Ionescu-Berechet Irina, Ionescu-Berechet Olga, Târcavu Marlena, Vâjă Liviu și Neculae Dan. Cei 30 artiști, membri ai UAP din România, vă înfățișează talentul lor în lucrări așternute pe lemn sau sticlă, cu tehnici diferite, în frescă sau mozaic. La inaugurare, președintele Filialei Vâlcea a U.A.P, Gheorghe Dican a precizat că: „Ideea organizării unei expoziții s-a născut din dorința de a promova un grup care s-a conturat în jurul criticului de artă Luiza Barcan în urmă cu câțiva ani. Sintagma <<Școala de la Vlădești>> a fost inventată de mine din dorința de a identifica un loc unde artiștii să se întâlnească, să discute și unde putea fi decât în vatra aceasta tradițională de la Vlădești.”

Momentul ales pentru expunerea colecției este explicat de preotul Părăușeanu Sorin Ioan: „Această expoziție se desfășoară între două mari evenimente, adică Buna Vestire și Învierea Domnului și premergătoare este sărbătorea Mare a Floriilor, mulțumesc coordonatorilor, domnului Gheorghe Dican și doamnei Luiza Daniela Barcan, mulțumesc expozanților și pot să spun că, într-adevăr, sunt lucrări care și pe mine personal m-au uimit, de o înaltă ținută și de mare valoare. Icoana, din mesajul pe care l-am reținut de la părintele Olariu, este o prezență mărturisitoare. Mi-a plăcut termenul acesta pentru că și noi, la rândul nostru suntem icoane și noi suntem niște mărturisitori. Nu numai preoții și fiecare dintre noi îl mărturisim pe Hristos.” Curatorul Filigean Ion a făcut, la sfârșitul intervențiilor, invitația „să vă bucurați de toate aceste lucrări, să vă îmbogățiți suflați și cu toate aceste minunății și vă mulțumesc și ce să vă mai spun, sunt prea sărac în vorbă.” Iubitorii de artă sacră reprezentată de cei mai valoroși iconari, pot vizita expoziția până la data de 5 mai 2026.

Tot până la această data aveți ocazia să admirați icoanele pe sticlă aduse de grupul Eikona și invitații, la expoziția „Lumină din lumină”, vernisată la Galeriile Pasaj „Dinu Săraru” (fost Cozia), joi 2 aprilie 2026, ora 17:30. Organizatorii evenimentului cultural sunt UAP Rm. Vâlcea, având parteneri UAP din România și Primăria Municipiului Rm. Vâlcea, coordonatorul de proiect este Ingrid Matei, iar curator Gabriela Popescu. Prezentarea acestui mod de reprezentare a comuniunii dintre om și divinitate, caracteristic cu preponderență în zona Transilvaniei, a fost făcută la vernisaj de Ghe. Dican, președintele UAP Vâlcea, părintele Constantin Olariu, consilier cultural al Arhiepiscopiei Râmnicului și criticul de artă Gabriela Popescu.

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

Obtinută din coaja interioară a arborilor din genul Cinnamomum, vorbim astăzi despre

SCORTIȘOARĂ

Scorțișoara (*Cinnamomum verum*), bogată în antioxidanți, minerale și vitamine, se află pe primul loc în ceea ce privește conținutul de antioxidanți (conține polifenoli, flavonoide și acid fenolic). Este unul dintre cele mai benefice condimente din lume, fiind utilizată de peste 4000 de ani.

Are numeroase beneficii: reglează nivelul de zahăr din sânge (mai ales în cazul diabetului de tip II), reduce tensiunea arterială, are proprietăți antiinflamatorii, ameliorează inflamațiile, reduce nivelul colesterolului LDL și trigliceridelor, funcționează ca protecție a funcțiilor cognitive și a celulelor creierului, luptând cu boli precum Alzheimer și Parkinson, este adjuvant în problemele digestive precum colon iritabil, îmbunătățește circulația sângelui, protejează împotriva virusurilor și a infecțiilor microbiene, fungice și virale, luptând pentru îmbunătățirea sistemului imunitar, protejează sănătatea dentară (carii și infecții). Poate fi folosit în cazul curelor de slăbire, consumând zilnic un amestec de 2 linguri de scorțișoară măcinată cu o lingură de miere într-un pahar cu apă caldă (dimineața și seara).

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile desemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlțeni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>
și tipărit la Tg. Jiu, 25 aprilie 2026

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21
Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și
S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017)
Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNEȘCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin TENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ
Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:
Bogdan CICHIRDAN
Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Redactori:
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți:
Felix SIMA
Emil MANZUR (corresp. Timiș)
Constantin MANESCU
Simona Maria KIS
Puiu RADUCAN
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Constanța BADEA
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Marius DRĂGHICI
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Marian ILIE
Senti VOICU
Constantin SORICI
Dragoș COMĂNESCU
Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
Preț: 3 lei